

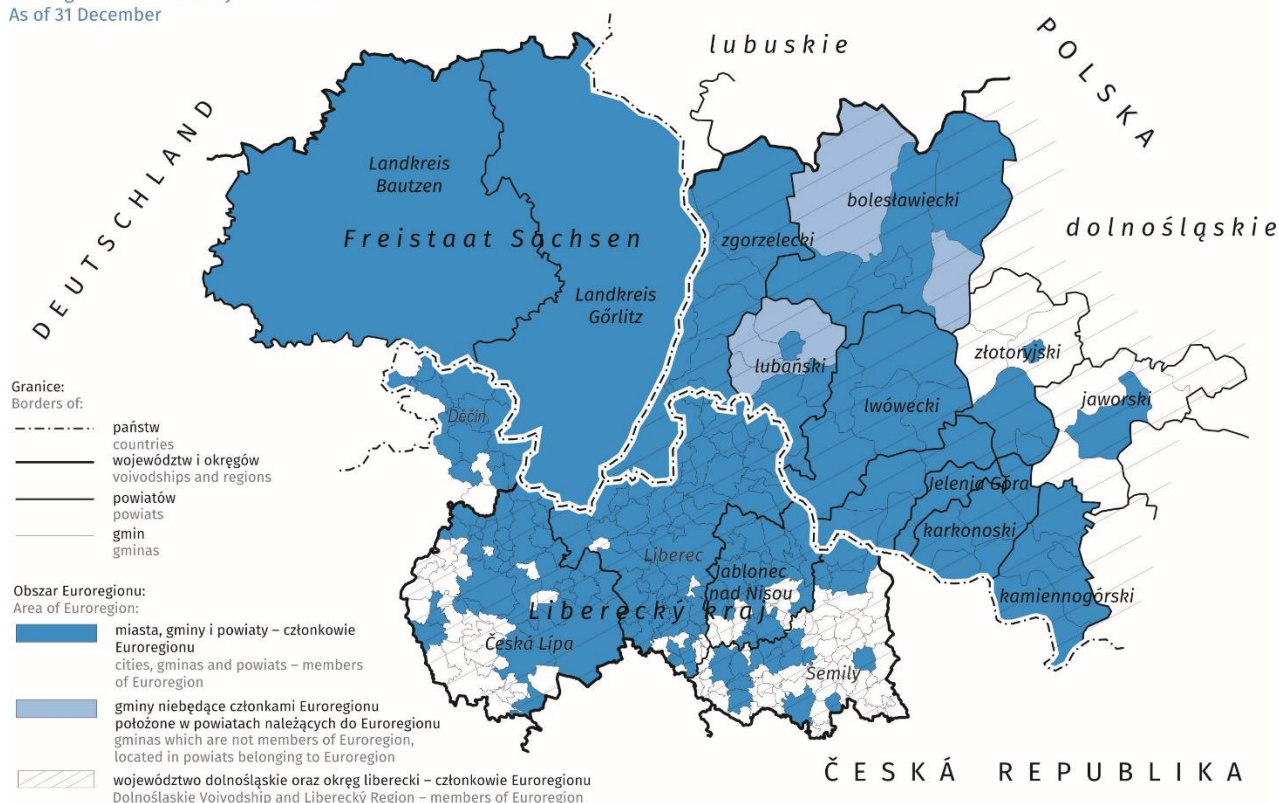
Sprawozdanie z działalności EUROREGIONU NYSA za rok 2025

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa in 2025

As of 31 December

Euroregion Nysa (stowarzyszenie) stanowi polską część trójstronnej, polsko-niemiecko-czeskiej wspólnoty - trzech stowarzyszeń - działających na obszarze trzech graniczących ze sobą państw.

Podstawowym celem stowarzyszenia Euroregion Nysa (PL) jest działalność na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i stałej poprawy warunków życia mieszkańców euroregionu.

Cele euroregionalne realizowane są z uwzględnieniem specyfiki położenia regionu w obszarze styku granic Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Federalnej Niemiec oraz szans, jakie to położenie stwarza dla wszystkich trzech stron.

1. Szczegółowymi celami Euroregionu Nysa są m.in:
 - a) współpraca z narodowymi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi,
 - b) działanie na rzecz rozwoju i wzajemnego dostosowania systemów infrastruktury technicznej i społeczno-usługowej o charakterze ponadgranicznym,
 - c) działanie na rzecz integracji europejskiej jej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
 - d) dążenie do zwiększenia potencjału gospodarczego regionu przy zachowaniu zasad i rygorów ekologicznych,
 - e) rozszerzanie i pogłębianie międzynarodowej współpracy młodzieży,
 - f) rozwój turystyki i przejść granicznych,
 - g) upowszechnianie nauki i oświaty, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, upowszechnianie kultury, sztuki oraz ochrona tradycji i dóbr kultury,
 - h) zarządzanie środkami pomocowymi, pozyskiwanie innych środków budżetowych i pozabudżetowych.

2. Euroregion Nysa realizuje swoje cele w szczególności przez:
 - a) współdziałanie z czeskimi i niemieckimi podmiotami municypalnymi w ramach trójstronnego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa,
 - b) harmonizowanie działalności w zakresie programowania rozwoju gmin poprzez koordynację prac właściwych jednostek i służb wszystkich trzech krajów,
 - c) tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi bezpośrednich kontaktów osobistych pomiędzy mieszkańcami trzech sąsiadujących krajów,
 - d) dążenie do usuwania przeszkód wynikających z faktu istnienia granic państwowych,
 - e) wspieranie wzajemnego poznania oraz ścisłego współdziałania Polaków, Niemców i Czechów,
 - f) wspieranie inicjatyw oświatowych, kulturalnych,
 - g) podejmowanie działań dla rozwoju sportu, turystyki i rekreacji,
 - h) podejmowanie działań na rzecz rozwoju świadomości ekologicznej i ochrony środowiska,
 - i) współpracę z organizacjami pozarządowymi, administracją rządową i jednostkami samorządu terytorialnego.

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

1. Trójstronna Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Radę Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa tworzy 30 przedstawicieli stron narodowych (po 10 z każdej ze stron).

W 2025 roku posiedzenie Rady Euroregionu zostało zorganizowane przez stronę czeską w dniu 15 grudnia, w mieście Cvikov.

2. Prezydium Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

W skład Prezydium Euroregionu wchodzi:

ze strony polskiej	- Jerzy Łuźniak
ze strony niemieckiej	- Stephan Meyer
ze strony czeskiej	- Martin Půta

W 2025 roku odbyły się trzy posiedzenia Prezydium:

- w dniu 14 kwietnia w Görlitz zorganizowane przez stronę niemiecką,
- w dniu 26 września wraz z Galą Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa zorganizowane przez stronę polską,
- w dniu 18 listopada – on-line, zorganizowane przez stronę czeską.

Tematem posiedzeń Prezydium / Rady Euroregionu są bieżące sprawy pogranicza polsko-czesko-niemieckiego. Każdorazowo omawiane są sprawy związane z zagadnieniami strategicznymi, pracą grup roboczych oraz realizacją programów Interreg Fundusze Małych Projektów Polska – Saksonia, Czechy-Polska, Saksonia-Czechy, jak również FMP Turów. Poruszane tematy dotyczą także ewentualnych zmian zasad wdrażania tych programów, projektów własnych, zmian strukturalnych.

3. Sekretariat Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

W ramach Sekretariatu Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa dyrektorzy Euroregionów w składzie: Tomasz Śliwa (PL), Markus Köhler (D) i Ondřej Havlíček (CZ) spotykali się regularnie, średnio przynajmniej 1 raz w miesiącu. Niektóre spotkania odbywały się online.

Na spotkaniach omawiano sprawy dotyczące bieżącej działalności Euroregionu, w szczególności funkcjonowania i zarządzania funduszami przez Euroregiony, wdrażaniem projektów własnych, koordynacji aktywności grup roboczych oraz inicjatyw podmiotów zrzeszonych w ERN.

Sekretariat organizuje posiedzenia trójstronnych organów ERN: Prezydium, Rady ERN, jak również Komitetów Sterujących FMP i FMP Turów.

Sekretariat koordynuje wybrane działania członków Euroregionu i wydarzenia, a także organizuje i uczestniczy w posiedzeniach grup roboczych.

Euroregion Nysa (PL)

Podmioty stowarzyszone w Euroregionie Nysa

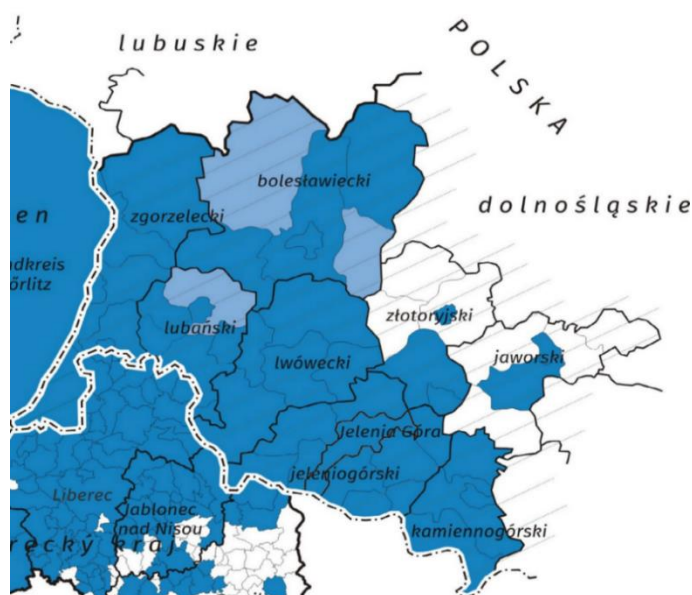
Na koniec roku 2025 liczba członków Euroregionu Nysa wynosiła 46. W skład Euroregionu Nysa wchodziło 39 gmin, 6 powiatów i 1 województwo.

Gminy:

Bogatynia, Bolesławiec m., Bolesławiec gm., Gromadka, Gryfów Śl., Janowice Wielkie, Jawor, Jelenia Góra, Jeżów Sudecki, Kamienna Góra m., Kamienna Góra gm., Karpacz, Kowary, Leśna, Lubań, Lubawka, Lubomierz, Lwówek Śląski, Marciszów, Mirsk, Mysłakowice, Nowogrodziec, Olszyna, Paszowice, Piechowice, Pieńsk, Podgórzyn, Stara Kamienica, Sulików, Szklarska Poręba, Świeradów Zdrój, Świerzawa, Węgliniec, Wleń, Wojcieszów, Zawidów, Zgorzelec m., Zgorzelec gm., Złotoryja m.

Powiaty: Bolesławiecki, Karkonoski, Kamiennogórski, Lubański, Lwówecki, Zgorzelecki.

Województwo Dolnośląskie.

1. Konferencja Krajowa Euroregionu Nysa

Najwyższą władzą Euroregionu Nysa jest Konferencja Krajowa; ma ona charakter przedstawicielski oraz stanowiący.

XLVII Konferencja Krajowa obradowała w dniu 24 kwietnia 2025 r. w Jelenie Górze.

Na posiedzeniu podjęto następujące kwestie:

- przyjęto i zatwierdzono sprawozdania z działalności oraz finansowe,
- przyjęto plan finansowy na rok 2025,
- udzielono absolutorium Konwentowi,
- przyjęto sprawozdanie z działalności Grup Roboczych,
- określono najważniejsze zadania Stowarzyszenia na 2025 r.,
- omówiono zasady wdrażania programów FMP Interreg 2021-2027 oraz FMP Turów.

XLVIII Konferencja Krajowa 24 kwietnia 2025 Jelenie Góra Hotel Mercure

2. Konwent Euroregionu Nysa

Konwent jest organem wykonawczym i zarządzającym stowarzyszenia, składa się z dziesięciu osób.

W skład Konwentu wchodzi:

- a) Prezydent jako jego przewodniczący,
- b) dwóch Wiceprezydentów,
- c) Skarbnik,
- d) Członkowie.

Prezydent organizuje i kieruje pracą Konwentu oraz reprezentuje stowarzyszenie na zewnątrz.

Konwent Euroregionu Nysa w IX kadencji tworzą:

Jerzy Łuźniak - Prezydent
Piotr Roman - Wiceprezydent
Rafał Gronicz - Wiceprezydent
Edward Dudek - Skarbnik

Członkowie:

Edyta Wilczacka

Daniek Koko
Grzegorz Wieczorek
Krzysztof Wiśniewski
Zbigniew Zjawin
Artur Zych

Do statutowych zadań Konwentu należy m.in.:

- a) koordynacja działań stowarzyszenia i wszystkich jego jednostek organizacyjnych,
- b) opracowywanie rocznych planów finansowych i ich zmian,
- c) sporządzanie rocznych bilansów i sprawozdań finansowych,
- d) sporządzanie rocznych i końcowych sprawozdań ze swojej działalności.

Konwent w roku 2025 obradował 5 razy:

- 3 stycznia w siedzibie Euroregionu w Jeleniej Górze;
- 16 kwietnia w siedzibie Euroregionu w Jeleniej Górze;
- 24 kwietnia w Jeleniej Górze w Hotelu Mercure;
- 23 września – procedura obiegowa;
- 4 listopada w siedzibie Euroregionu w Jeleniej Górze;
- 22 grudnia w trybie on-line.

Konwent zajmował się zagadnieniami i problemami Euroregionu Nysa, w tym m.in.:

- nadzorem nad gospodarką finansową Euroregionu Nysa,
- podejmowaniem uchwał w bieżących ustaleniach stowarzyszenia,
- monitorowaniem procesu wdrażania funduszy pomocowych w Euroregionie Nysa oraz zmian w systemie zarządzania,
- przygotowaniem posiedzeń Prezydium, Rady Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa oraz Konferencji Krajowej Euroregionu Nysa,
- bieżącymi sprawami organizacyjnymi.

3. Komisja Rewizyjna Euroregionu Nysa

Komisja Rewizyjna jest organem kontroli Euroregionu Nysa. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest prowadzenie merytorycznej i formalnej kontroli działalności finansowej Euroregionu i wszystkich jego jednostek organizacyjnych. Komisja Rewizyjna bada również:

- a) przestrzeganie statutu oraz wydanych na jego podstawie regulaminów,
- b) realizację uchwał organów stowarzyszenia,
- c) poprawność prowadzenia całej dokumentacji stowarzyszenia i wszystkich jego jednostek organizacyjnych.

Członkowie Komisji Rewizyjnej Euroregionu Nysa:

- Przewodniczący – Wojciech Poczynek
- Tomasz Gabrysiak – Członek Komisji
- Szymon Surmacz - Członek Komisji

4. Trójstronne dziedziny priorytetowe

Działalność Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa jest realizowana na bazie opracowanej strategii. Wyszczególnione dziedziny priorytetowe to:

- Komunikacja
- Gospodarka i turystyka
- Ochrona środowiska i klimatu, energetyka
- Zarządzanie kryzysowe
- Kultura, edukacja i wiedza
- Wspieranie współpracy transgranicznej

Działalność trójstronna opiera się na aktywności *Grup roboczych* w ramach podanych wyżej dziedzin. W 2025 roku dokonano podziału ww. dziedzin w ramach trójstronnego Euroregionu - dla każdej strony po dwie dziedziny, za które poszczególne Euroregiony są odpowiedzialne w szczególny sposób; polska strona ERN będzie skupiać się na dwóch pierwszych dziedzinach – komunikacji oraz gospodarce i turystyce.

5. Grupy Robocze Euroregionu Nysa

KOMUNIKACJA DROGOWA i KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przewodniczący: Zbigniew Jakiel (Powiat Karkonoski)

W 2025 roku w porozumieniu z Województwem Dolnośląskim opracowano priorytety drogowe i kolejowe na następne lata.

Cel główny - kształtowanie infrastruktury drogowej i kolejowej polegające na aktywizacji, poprawie jakości, usunięciu "wąskich gardeł" oraz innych barier w euroregionalnej sieci drogowej i kolejowej.

W przypadku **sieci kolejowej** prawie 20 lat po rozszerzeniu strefy Schengen konieczne jest uruchomienie podstawowej sieci transgranicznego transportu publicznego, która dotychczas nie funkcjonuje lub działa w sposób niewystarczający. Obszar ERN nadal pozostaje białą plamą na mapie nowoczesnych i dobrze rozwiniętych linii kolejowych. W kwietniu 2024 roku udało się włączyć do sieci TEN-T kluczowe połączenie: **Praga – Liberec – Zawidów – Görlitz**, które łączy obszar ERN z wysokiej jakości europejskimi korytarzami kolejowymi dalekiego zasięgu. Ten formalny krok należy teraz potwierdzić poprzez modernizację — **zwiększenie prędkości, przepustowości oraz elektryfikację** trasy na terytorium wszystkich trzech państw. Należy także przywrócić na niej regularne połączenia, w tym kluczową dla obsługi transportowej ERN międzynarodową linię ekspresową Ex7 Linz – Praga – Liberec – Görlitz – Berlin. Silnie obciążone połączenie kolejowe **Liberec – Zittau** przeszło modernizację w 2025 roku, dzięki której w Zittau możliwe jest zapewnienie skomunikowanych przesiadek we wszystkich kierunkach o każdej pełnej godzinie. Aby poprawić niewystarczającą stabilność ruchu, konieczne jest dokończenie prac modernizacyjnych (most nad Nysą w Zittau oraz odcinek Großschönau – Seifhennersdorf). Dalszy rozwój zakłada stworzenie **nowego połączenia Seifhennersdorf – Rumburk**, które umożliwiłoby

bezpośrednie połączenia Liberca, Worka Żytawskiego, Szwajcarii Saksońskiej (Bad Schandau) i Děčína. Na liniach wokół Zittau planowane jest po 2031 roku **wprowadzenie pociągów bateryjnych, co wymaga rozbudowy odpowiedniej infrastruktury.**

Turystyczna linia kolejowa **Liberec – Harrachov – Szklarska Poręba – Jelenia Góra** posiada na odcinku transgranicznym niewystarczającą przepustowość, dlatego konieczne jest **uzupełnienie urządzeń zabezpieczenia ruchu** (na szlaku, stacjach i na przejazdach) oraz **zwiększenie prędkości**. W celu połączenia z centrum Liberca, Jablonca nad Nisou i Harrachova analizowana jest możliwość wykorzystania sieci tramwajowej, a jej rozwój wymaga dalszej elektryfikacji.

Dla głównych ośrodków po stronie polskiej istotne jest stałe wsparcie dla trasy **Jelenia Góra – Wrocław**. Stacja w Jeleniej Górze pełni rolę kluczową dla sieci łączności w kierunkach Karpacz/Kowary, Świeradów Zdrój, Zgorzelec/Görlitz, Lwówek Śląski/Jerzmanice. Istotnym elementem są tu **elektryfikacje** określonych odcinków. Drugim kierunkiem zmodernizowanym już jest odejście od **Zgorzelca przez Bolesławiec do Wrocławia**.

Tak samo sytuacja kształtuje się w **ruchu kołowym**. Przykładem jest trasa S 3 doprowadzająca ruch w pobliżu Karkonoszy, ale już sama sieć, która przejęła ten ruch nie jest w stanie płynnie rozprościć go lokalnie. Innym problemem są parametry dróg, których standardy nie są jednakowe w jednym ciągu szlaku samochodowego. Specyfika gór powoduje czasowe utrudnienia na granicach, a jednocześnie brak jest sprawnego systemu dyslokacji, co powoduje blokady i zwiększa koszty przejazdu. Również potencjalne alternatywne trasy nie mogą przyjąć ruchu np. z powodu niskich tonażu mostów i przepustów. Kolejnym "wąskim gardłem" jest Nysa Łużycka stanowiąca naturalną barierę w komunikacji i wymuszająca konieczność budowy ulepszonej infrastruktury mostowej.

W dyskusji o strategii Euroregionu Nysa trzeba zdecydowanie podkreślić rolę transportu, który już w roku 1993 został wskazany jako jeden z koniecznych warunków przeciwdziałania wykluczeniom sieci osadniczej. To wykluczenie skutkuje np. odpływem młodych ludzi do dużych aglomeracji, w konsekwencji zmniejszając coraz bardziej potencjał rozwojowy danego obszaru.

Kształtowanie własnych priorytetów Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa jest również konieczne ze względu na nie zawsze pokrywające się z nimi interesy innych inicjatyw / podmiotów. **Nie można takich inicjatyw pomijać, natomiast należy dążyć do tego, aby Euroregionalne priorytety były w nich uwzględniane jako oczywiste, a nie wynikające jedynie z zazwyczaj dobrego – aczkolwiek narażonego na zmienność - klimatu współpracy. Własne priorytety Euroregionu wpisane w priorytety / strategię regionalne i krajowe są jednym z fundamentów tożsamości Euroregionu Nysa.**

Wykaz korytarzy transportowych

Należy założyć, że **Korytarz transportowy** jest objęty podstawową 15 km strefą oddziaływania w każdym kierunku geograficznym. Uzupełnienie opisów o to oddziaływanie nastąpi po uzgodnieniu osiowego przebiegu korytarza. Na tym etapie nie można wykluczyć połączenia kilku przebiegów w jeden by ograniczyć liczbę priorytetów. W ostatniej, trzeciej fazie opracowania nastąpi będzie możliwość wskazywania - w ramach aktywnej bazy danych - wszelkich inicjatyw dotyczących konkretnych działań inwestycyjnych w przypisaniu do określonego korytarza.

Dla uporządkowania kolejności podawanych korytarzy (nie dla tworzenia listy rankingowej!), wykorzystano kierunki geograficzne: od zachodu na wschód i od północy na południe.

Zachód - Wschód:

- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Trzydziestka" w ciągu połączenia drogowego i kolejowego: Drezno - Bautzen - Goerlitz - Zgorzelec - Bolesławiec - Wrocław (nawiązuje do europejskiej linii kolejowej E 30 stąd propozycja nazwy).
- Panuroregionalny korytarz transportowy „Południowy”: Drezno – Děčín – Nový Bor – Liberec – Jablonec nad Nisou – Harrachov – Szklarska Poręba – Jelenia Góra (połączenie drogowe z uwzględnieniem potencjału kolejowego oraz wykorzystaniem wszystkich przejść granicznych w pasie pogranicza niemiecko–czesko–polskiego dla powiązania z korytarzem transportowym „Trzydziestka”).
- Panuroregionalny korytarz transportowy "Górnołużycko-Dolnośląski": Bautzen - Loebau - Goerlitz - Lubań - Gryfów - Jelenia Góra - Bolków (S3) - Wrocław (z uwzględnieniem linii kolejowej i połączenia drogowego).
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Śródsudecki": Vaensdorf - Oybin - Zittau (z odejściem na Hradek) - Bogatynia - Frydlant - Świeradów Zdrój - Szklarska Poręba - Jelenia Góra - Podgórzyn - Karpacz - Kowary - Kamienna Góra/Lubawka (połączenie drogowe z uwzględnieniem potencjału kolejowego oraz z wykorzystaniem wszystkich przejść granicznych w pasie pogranicza).

Północ – Południe:

- Bautzen – Ebersbach – Varnsdorf – Ceska Lipa
- Bautzen – Loebau – Zittau – Hradek – Liberec - Turnov
- Berlin - Cottbus - Hoyerswerda - Bautzen - Loebau - Zittau - Liberec - Praga
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Nysa": Berlin - Cottbus - Weisswasser - Neisky - Goerlitz/Zgorzelec - Zittau/Bogatynia - Hradek - Liberec (z uwzględnieniem mostu w Pieńsk - Deschka i połączenia do Zgorzelca oraz z uwzględnieniem linii kolejowej)
- Goerlitz - Zgorzelec - Zawidów - Frydlant - Liberec (połączenie drogowo-kolejowe)
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Rokadowy" A -18 - A 4 - Lubań - Zawidów - Liberec (nazwa od drogi rokadowej czyli łączącej autostrady A 18 i A 4)
- połączenie kolejowe: Zebrzydowa – Lwówek Śląski – Jelenia Góra z odejściem na Świeradów Zdrój oraz na Lubawkę
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Ceramiczny": Bolesławiec - Jelenia Góra - Szklarska Poręba/Świeradów Zdrój – Harrachov/Nove Mesto – Liberec/Jilemnice (w rejonie Jeleniej Góry rozjeście na Szklarską Porębę i Świeradów Zdrój)
- Paneuroregionalny korytarz transportowy: Bolesławiec – Jeleni Góra – Szklarska Poręba – Harrachov – Tanvald – Železný Brod – Turnov- Praga
- Jelenia Góra / S3 – Okraj (dojazd z dwóch kierunków) – Janskie Laznie - Trutnov
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Wulkaniczny": Legnica - Złotoryja - Marciszów - Jelenia Góra/Kamienna Góra - Lubawka/Jakuszyce - Praga/Liberec (w Marciszowie odejścia na Jelnię Górę i Kamienną Górę/ korytarz z uwzględnieniem połączenia kolejowego)
- Paneuroregionalny korytarz transportowy "Morski": Szczecin - Bolków - Lubawka – (Zacler – Trutnov) - Praga

Dodatkowe kolejowe priorytety transgraniczne ERN:

- Drezno – Görlitz – Jelenia Góra (modernizacja, elektryfikacja)
 - Praga – Liberec – Zawidów – Görlitz – Cottbus ⇒ korytarz TEN-T (modernizacja, zwiększenie prędkości, zwiększenie przepustowości i elektryfikacja), w tym węzeł Zgorzelec
 - Liberec – Zittau – Drezno / Seifhennersdorf (dokończenie remontów, nowe połączenie Seifhennersdorf – Rumburk, infrastruktura dla taboru bateryjnego)
 - Liberec – Harrachov – Szklarska Poręba – Jelenia Góra (niewystarczająca przepustowość i prędkość, wdrożenie lekkich pojazdów kolejowych, elektryfikacja)
 - Drezno – Děčín – Liberec (modernizacja wraz ze zwiększeniem prędkości, infrastruktura dla taboru bateryjnego)
 - Jelenia Góra – Wrocław (dalsze starania o skrócenie czasu przejazdu oraz ewentualne alternatywne dla obecnej trasy przebiegu)
- Eksperti wyrażają pozytywną opinię dla dalszego rozwoju **Biletu Euroregionu Nysa**.

TURYSTYKA

Przewodniczący: Maciej Gałęski (Euroregion Nysa)

TURYSTYKA ROWEROWA

Przewodniczący: Andrzej Mateusiak (PTTK Jelenia Góra)

Ustalono, że nastąpi powrót do Euroregionalnych Magistrali Rowerowych jako głównych transgranicznych osi w turystyce rowerowej. Poniżej 7 z 12 istniejących Euroregionalnych Magistrali Rowerowych na terenie Euroregionu Neisse-Nisa-Nisa, które powstały w latach 2000-2010.

- 1) ER - 1 Szlak okrężny punkt Styku Trzech Granic – Bogatynia – Hradek - Zittau
- 2) ER - 2 „Szlak Liczyrzepy” (od Lubawki przez Opawę, Kowary, Karpacz, Szklarską Porębę, Świeradów Zdrój, Nove Mesto, Frydlant, Bogatynia, Zittau, Krasna Lipa)
- 3) ER - 3a Wzdłuż Nysy Łużyckiej i Odry (wariant Czechy-Niemcy, do Bad Muskau i aż do Morza Bałtyckiego)
- 4) ER – 3b Wzdłuż Nysy Łużyckiej i Odry (wariant Czechy-Polska przez woj. lubuskie do zachodniopomorskiego)
- 5) ER - 4 Szlak średniowiecznych miast – od Jawora do Marsdorf; pokrywający się w dużej mierze ze szlakiem Via Sacra)
- 6) ER - 5 Szlak Praga-Berlin
- 7) ER - 6 Szlak „Doliny Bobru” - od Lubawki do Bolesławca
- 8) ER - 7 Szlak Pogórza Izerskiego – z Jeleniej Góry przez Görlitz/Zgorzelec do Marksdorf

Uznano, że idea transgranicznych magistrali rowerowych jest niezwykle istotna ze względu na łączenie lokalnych produktów turystyki rowerowej w większą całość, a w tym przypadku nadając im również efekt transgraniczny.

Na stronie Dolnośląskiej organizacji Turystycznej są opracowania ponad 250 tras rowerowych - blisko 3000 km, z których w razie potrzeby można korzystać lub czerpać inspiracje. Teren przygraniczny na obszarze Euroregionu Nysa jest znacznie trudniejszy z uwagi na liczne góry i wzniesienia oraz tereny chronione – dlatego planowanie zarówno tras jak i prac rewitalizacyjnych jest bardziej skomplikowane.

W ramach prac Grupy Roboczej zgłoszono inicjatywę pn.: Projekt Konceptyjny Tras i Ścieżek Rowerowych w Karpaczu i Okolicy. Kluczowe założenia:

I. Ogólna idea systemu komunikacji rowerowej w Karkonoszach i Górach Izerskich (w dziewięciu punktach)

II. Szczegółowy opis dotyczący opracowania:

Przedmiotem opracowania jest koncepcja dróg i ścieżek rowerowych w Karpaczu i okolicy. Układ jest podzielony na kilka rodzaju dróg, w zależności od ważności, rodzaju komunikacji, nawierzchni, trudności wynikająca z różnicy wzniesień, atrakcyjności turystycznej, itp.

1) Drogi komunikacyjne:

Drogi głównie łączące poszczególne miejscowości, o nawierzchni trwale utwardzonej (asfalt, kostka betonowa), o szerokości 2,5 -5m. Łatwe (płaskie).

Służą komunikacji głównie mieszkańcom (do pracy, szkoły.)

2) Drogi i ścieżki turystyczne – rekreacyjne:

Rodzinne, krajobrazowe, nietrudne,

3) Ścieżki górskie:

Trudne, duża różnica wzniesień, szer. 1,5 – 2m,

- nawierzchnie: szutrowe, leśne, kamieniste.

4) Ścieżki sportowe:

Trudne, ekstremalne (kamieniste, szutrowe),

5) Drogi specjalne – łączniki

III. Wyznaczone i oznaczone trasy turystyczne.

- Drogi rowerowe komunikacyjne w okolicy

- Trasa rowerowa Okraj – Jakuszyce – Świeradów Zdrój

- Mała pętla rowerowa Karpacza

Szczególny nacisk postawiono na możliwość utworzenia po stronie czeskiej drogi rowerowej łączącej polską część trasy w **pętlę** wokół Śnieżki:

- Średnia pętla rowerowa wokół Śnieżki

Okraj - Kowary - Karpacz – Podgórzyn – Odrodzenie - Szpidlerowy Młyn – Vrchlabi - Jańskie Łaźnie

- Mała Upa – Okraj (trasa po stronie Czeskiej zostanie dokładnie przedstawiona przez partnera Czeskiego)

- długość: ok. 80 km

- skala trudności: Trasa turystyczna na podjazdach wymagająca

- nawierzchnie: asfalt, (zależy od docelowego wariantu wtedy mogą się pojawić szutry)

- czas przejazdu: w ciągu dnia, choć możliwa z noclegami.

- walory: krajobrazowe, dwa kraje (CZ - PL), wyjątkowość trasy wokół najwyższej góry Karkonoszy. Jedyna taka trasa w Polsce, która objeżdża wokół wysoki szczyt górski przejeżdżając dwa kraje.

Porównanie ze słynną Sella Ronda Bike Day we Włoszech.

Wzorując się Sella Ronda można zmodyfikować trasę i raz w roku przejechać drogami górnymi dla MTB. Ze względu, że trasa przebiega poza drogami komunikacji publicznej jest możliwość organizacji zawodów sportowych MTB.

- Duża pętla rowerowa wokół Karkonoszy i Gór Izerskich

Północna strona Karkonoszy: Okraj – Świeradów-Zdrój / Czarniawa-Zdrój

Północna strona Karkonoszy: Nowe Mesko – Okraj (trasa po stronie Czeskiej zostanie dokładnie przedstawiona przez partnera Czeskiego)

„DROGA MŁYNARZA” PODGÓRZYN – SZPIDLEROWY MŁYN

Średnia pętla rowerowa wokół Śnieżki /alternatywna/

Okraj - Kowary - Karpacz – Podgórzyn – Odrodzenie - Szpidlerowy Młyn – Vrchlabi - Jańskie Łaźnie - Mała Upa – Okraj (trasa po stronie Czeskiej zostanie dokładnie przedstawiona przez partnera czeskiego)

IV. Trasy rowery wśród zabytków Kotliny Jeleniogórskiej.

Wyszczególniono poszczególne obiekty na trasach turystycznych Doliny Pałaców i Ogrodów oraz krótki rys historyczny.

Szczególną uwagę zwrócono na:

- poprawę bezpieczeństwa,
- wykorzystanie do ścieżek rowerowych dróg transportu rolnego,
- budowanie ścieżek przy drogach powiatowych,
- mobilność rowerową,
- sporządzenie inwentaryzacji oraz aktualizacji oznakowania szlaków.

Ustalono priorytety na następny okres działania:

- inwentaryzacja szlaków,
- zebranie informacji o potrzebach,
- przekazanie informacji do wszystkich zainteresowanych i do instytucji zarządzających.

CZYSTA NYSA

Przewodniczący: Janusz Grzeszczuk (Związek Gmin Ziemi Zgorzeleckiej)

W ramach projektu własnego podjęto następujące tematy w grupie ekspertów:

- przeciwdziałanie stanom zagrożeń powodziowych,
- budowa i modernizacja już istniejącej infrastruktury w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz uzdatniania wody,
- wspólny system ostrzegania i alarmowania oraz systematyczne ćwiczenia
- wspólny system informowania w zakresie jakości wody, w tym wody do celów spożywczych

- wsparcie sprzętowe dla służb, inspekcji i straży
- wsparcie dla administracji wszystkich szczebli oraz dla instytucji zajmujących się Nysą oraz zlewnią Nysy.
- uwzględnienie w celach programu Czysta Nysa uwarunkowań wynikających z zagrożeń wojennych

Lista priorytetów z polskiej strony zawiera:

- „Modernizację sieci wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody i zbiornikiem zapasowo-wyrównawczym w Gminie Sulików”,
- wsparcie sprzętowe dla Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zgorzelcu
- wsparcie sprzętowe dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu

BIBLIOTEKI

Przewodnicząca – Joanna Jagodzińska (Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej „Książnica Karkonoska”)

Kronika wydarzeń i działań grupy w 2025 roku oraz innych działań międzynarodowych:

- 27 stycznia – spotkanie autorskie z Jaroslavem Rudišem we współpracy z Wydawnictwem Książkowe Klimaty,
- luty: wystawa Zaostřeno na Jizerky, przygotowana przez Fundację Ivana Dejmla w Libercu, wystawa prezentowana była w Książnicy Karkonoskiej przy ul. Bankowej 27,
- luty – nawiązanie współpracy z biblioteką K. H. Machy w Limtomierzycach, pomoc w organizacji wizyty studyjnej we wrocławskich bibliotekach,
- 24 marca – spotkanie grupy roboczej Eurex Biblioteki w Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze, podsumowanie poprzedniego roku, konferencji oraz omówienie planów na rok 2025, wymiana doświadczeń w pracy z młodzieżą, zwiedzanie ZAKAMARu – udział 23 osoby,
- 30 kwietnia – wizyta studyjna bibliotekarzy z biblioteki K. H. Machy w Limtomierzycach, zwiedzanie Książnicy Karkonoskiej – udział 35 osób,
- 19 sierpnia – przekazanie pakietu książek w języku polskim do Christan Weisse Bibliothek w Zittau,
- wrzesień - grudzień: koordynacja działań związanych z Międzynarodowym Konkursem Plastycznym dla Dzieci i Młodzieży „Duch Gór i jego przyjaciele z trzech krajów”, przygotowanie regulaminu i promocja konkursu w Polsce, Czechach i Niemczech,

- 23 września – spotkanie grupy roboczej Eurex Biblioteki w Bibliotece w Turnowie, kontynuacja wspólnych działań i wizyta na budowie nowej biblioteki,
- 18 listopada – udział w uroczystych obchodach 25 lecia Wojewódzkiej Naukowej Biblioteki w Libercu, przekazanie pakietu książek w języku polskim.

OCHRONA ZABYTKÓW

Jedynym trójstronnym wydarzeniem w roku 2025 było spotkanie Grupy w dniu 11 marca w Jeleniogórskim Centrum Kultury. Odbęło się ono przy dobrej frekwencji a priorytetowym tematem dyskusji była inicjatywa przeprowadzenia specjalistycznej konferencji p/h RZEMIOSŁO - KONSERWACJA ZABYTKÓW - NAUKA ZAWODU. Każda z trzech stron sygnalizuje duże zainteresowanie tym projektem. Głównie pod kątem wypracowania wspólnego dla ERN modelu kształcenia kadr rzemieślników-renowatorów zabytków. Niestety, w roku 2025 nie udało się przygotować i zrealizować tej inicjatywy, gdyż zabrakło podmiotu-organizatora, dysponującego możliwościami prefinansowania kosztów projektu.

Działalność Grupy przebiegała ponadto – ze stosunkowo znaczną intensywnością – poprzez kontakty dwu, trójstronne członków Grupy. Dotyczyły one wzajemnych informacji o sprawach bieżących oraz dyskusji o dalszych kierunkach pracy w wybranych obszarach problemowych.

W tym trybie opracowane zostały założenia bilateralnego, 2-letniego projektu pod hasłem KULTUROWE DZIEDZICTWO EUROREGIONU NYSA, CZYLI PRZESZŁOŚĆ DLA PRZYSZŁOŚCI. Jego kluczowym celem ma być radykalne wzmocnienie promocji kulturowych zasobów ERN, tak pod kątem ilości i walorów zabytków jak również ich znaczenia dla gospodarczego rozwoju regionu. Ma to być bilateralny projekt polsko-saksoński, otwarty też dla partnerów czeskich. Istotną wartością, będącą efektem aktywności Grupy jest poszerzenie kontaktów na różne środowiska i podmioty z branż „okołozabytkowych“ spoza obszaru ERN. Należą do nich Dolnośląski Oddział

Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków (Wrocław), Stowarzyszenie GENIUS LOCI (Warszawa-Wilanów), Fundacja Deutsch-Polnische Stiftung Kulturpflege und Denkmalschutz (Berlin-Goerlitz) i in.

Spotkanie ekspertów w GR Ochrona zabytków

STATYSTYKA

Przewodniczący: Sławomir Banaszak (Kierownik, Urząd Statystyczny we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze).

W 2025 r. odbyło się jedno spotkanie w Zittau (20.05.), w którym uczestniczyli statystycy z Czeskiego Urzędu Statystycznego Przedstawicielstwa w Libercu, Krajowego Urzędu Statystycznego Saksonii w Kamenz, Urzędu Statystycznego we Wrocławiu Oddziału w Jeleniej Górze oraz przedstawiciele z sekretariatów poszczególnych części krajowych Euroregionu.

W 2025 r. grupa robocza „Eurex-Statystyka” opracowała kolejną edycję publikacji **„Euroregion Nysa – wybrane informacje statystyczne w 2023 r.”**. Jest to coroczna przekrojowa informacja o powiatach i gminach tworzących Euroregion, opracowywana od 2000 r. Dane prezentowane są w pięciu działach tematycznych: „Ludność”, „Warunki życia ludności, ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Turystyka”, „Podmioty gospodarki narodowej. Rynek pracy. Wynagrodzenia”, „Użytkowanie gruntów. Meteorologia”. Uzupełnieniem danych w tablicach jest zestaw kartogramów, na których przedstawiane są wybrane zjawiska w przekroju powiatów.

Grupa opracowała także, wspólnie ze statystykami z Czeskiego Urzędu Statystycznego Przedstawicielstwa w Libercu, folder pt. „Turystyka na pograniczu polsko-czeskim w latach 2022–2023”. W wydawnictwie zaprezentowano dane o wielkości i strukturze bazy noclegowej turystyki oraz intensywności ruchu turystycznego na pograniczu polsko-czeskim, tj. na obszarze powiatów polskich i czeskich położonych bezpośrednio przy granicy. Uzupełnieniem danych, pozyskanych ze sprawozdań składanych przez turystyczne obiekty noclegowe, są wyniki badań ruchu granicznego pn. „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” oraz „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”, prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny i Urząd Statystyczny w Rzeszowie we współpracy z Narodowym

Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki. Informacje z tych badań dotyczą m.in.: liczby przekroczeń przez turystów i tzw. odwiedzających jednodniowych granicy polsko-czeskiej, celów podróży turystów zagranicznych, wydatków poniesionych przez Polaków podróżujących za granicę itp.

Turystyka na pograniczu polsko-czeskim w latach 2022–2023

Tourism on the Polish-Czech borderland
in 2022–2023

Wrocław 2025

Publikacje są dostępne na stronach internetowych urzędów statystycznych we Wrocławiu, Libercu i Kamenz.

6. Promocja

W zakresie promocji działań Euroregionu Nysa informacje umieszczano na bieżąco na Facebooku oraz stronie internetowej Euroregionu.

7. Biuro ERN

W Biurze Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze na koniec 2025 roku zatrudnionych było 8 osób.

Do zadań Biura należało w minionym okresie m.in.:

- obsługa kontaktów trójstronnych, przygotowywanie spotkań statutowych organów Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (Prezydium, Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, Sekretariat) i przygotowywanie tematów i materiałów z tym związanych,
- obsługa działalności organów statutowych Euroregionu Nysa (Konferencji Krajowej, Konwentu, Komisji Rewizyjnej, Grup Roboczych),
- koordynowanie i realizacja Funduszu Małych Projektów Interreg Polska – Saksonia,
- koordynacja i realizacja projektów w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży,
- koordynacja działań dot. FMP Turów,
- przygotowanie projektów własnych Euroregionu,
- organizacja kolejnej edycji Konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć”.

Koordinowanie i realizacja Funduszu Małych Projektów Interreg Czecho-Polska jest realizowane od 2023 roku przez Euroregion Nisa w Libercu. Euroregion Nisa zatrudnia po stronie polskiej 3 osoby, które prowadzą konsultacje w biurze Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze.

8. EUWT „NOVUM”

Euroregion uczestniczył w bieżących pracach Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „NOVUM”. Przedstawiciele Euroregionu Nysa wzięli udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej (6.05 i 9.12.2025 r.) oraz w Zgromadzeniach Ogólnych (17.06 i 25.11.2025 r.)

EUWT NOVUM zostało utworzone w 2015 roku w celu intensyfikacji, ułatwienia i upowszechniania polsko-czeskiej współpracy transgranicznej na rzecz wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej obszaru działania Ugrupowania. Dla osiągnięcia powyższego celu Ugrupowanie realizuje m.in. następujące zadania z zakresu:

- rozwoju współpracy, zdolności oraz wspólnego wykorzystywania zasobów ludzkich infrastruktury, w szczególności w sektorach takich jak turystyka, kultura, edukacja i ochrona zdrowia, a także na potrzeby badań i rozwoju technologii,
- wspierania i poprawy wspólnej ochrony zasobów naturalnych i kulturowych i wspólnego zarządzania nimi, jak również zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- wspierania przedsiębiorczości, w szczególności rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- wspierania i propagowanie badań, rozwoju technologicznego i innowacji,
- wspierania i propagowanie skutecznej i spójnej współpracy transgranicznej, w tym współpracy prawnej i administracyjnej,
- propagowania integracji transgranicznych rynków pracy,
- propagowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia, równości płci i równości szans, szkoleń i integracji społecznej,
- umożliwienie tworzenia, wnioskowania i realizacji projektów w ramach wspólnie opracowywanej strategii rozwoju.

Założycielami i członkami Ugrupowania są:

- Województwo Dolnośląskie,
- Euroregion Nysa,
- Euroregion Nisa,
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis,
- Kraj Liberecki,
- Kraj Kralowohradecki,

- Kraj Pardubicki,
- Kraj Ołomuniecki,
- Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis.

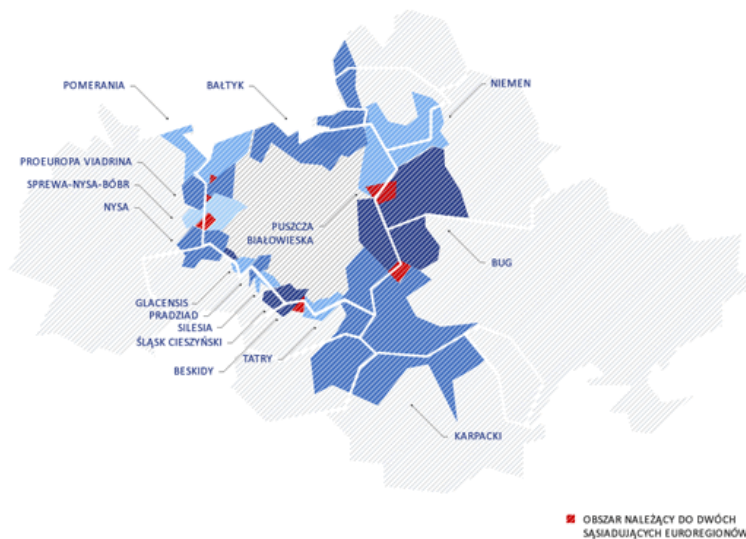
W maju 2025 r. EUWT NOVUM obchodziło 10-rocznicę powstania. W ciągu 10 lat działalności zrealizowało m.in.: 12 projektów w ramach Interreg Czechy-Polska, 3 projekty Interreg Europa Środkowa, 2 projekty Interreg Morza Bałtyckiego, 157 wydarzeń (konferencje, seminaria, grupy robocze) – w których uczestniczyło 69 partnerów projektowych z 13 krajów. Siedziba statutowa EUWT NOVUM znajduje się w Jeleniej Górze.

9. Federacja Euroregionów Rzeczypospolitej Polskiej

W skład Federacji Euroregionów Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi 15 polskich euroregionów tj.:

- Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk
- Euroregion Beskidy
- Euroregion Bug
- Euroregion Glacensis
- Euroregion Karpacki
- Stowarzyszenie Euroregion Niemen
- Euroregion Nysa
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomierania
- Euroregion Pradziad
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pro Europa Viadrina
- Euroregion Silesia
- Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr
- Euroregion Śląsk Cieszyński
- Euroregion „Tatry”
- Euroregion Roztocze

17 czerwca 2025 r odbyło się XIV Walne Zebranie Delegatów Zarządu Federacji Euroregionów RP w formule on-line. Sprawozdania Federacji dostępne są w biurze Euroregionu.

Źródło mapki: Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

10. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych [SERG/AGEG]

Euroregion Nysa jest członkiem SERG - Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych [Association of European Border Regions (AEBR)] – najstarszą i największą europejską organizacją reprezentującą interesy regionów przygranicznych.

SERG wzmacnia współpracę transgraniczną m.in. poprzez:

- wypełnianie misji polegającej na reprezentowaniu interesów członków SERG i promowaniu wymiany między interesariuszami;
- wspieranie członków poprzez swoje usługi;
- organizowanie wydarzeń, takich jak konferencje i warsztaty, w celu umożliwienia budowania potencjału i wzajemnego uczenia się;
- promowanie inicjatyw i podnoszenie świadomości na temat współpracy transgranicznej;
- realizacji projektów mających na celu pomoc interesariuszom i promowanie najlepszych praktyk współpracy;
- informowanie interesariuszy za pośrednictwem newsletterów SERG i mediów społecznościowych.

W 2025 roku działalność SERG koncentrowało się na wzmacnianiu współpracy transgranicznej, na obronie polityki spójności Unii Europejskiej oraz aktywnym udziale w kształtowaniu przyszłej architektury programów Interreg po 2027 roku.

Rok 2025 miał szczególne znaczenie strategiczne ze względu na trwające prace nad nową perspektywą finansową UE oraz zmieniającą się sytuację geopolityczną, która wpływa na funkcjonowanie granic i strefy Schengen.

Główne obszary zaangażowania SERG w 2025 roku:

1. Reprezentowanie interesów regionów przygranicznych w UE

SERG prowadzi aktywny dialog z: Komisją Europejską (szczególnie DG REGIO), Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów i Radą Europy.

Priorytetem jest ochrona budżetu Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Interreg), przeciwdziałanie jego osłabieniu oraz promowanie włączania wymiaru transgranicznego do głównego nurtu polityk UE.

2. Udział w pracach nad przyszłością programu Interreg

SERG: przygotowuje stanowiska i rekomendacje dotyczące okresu po 2027 r., uczestniczy w konsultacjach instytucjonalnych, mobilizuje regiony członkowskie do wspólnego działania na rzecz utrzymania silnej polityki spójności.

3. Realizacja projektów europejskich

W 2025 roku SERG realizował m.in.:

- b-solutions 3.0 – wsparcie w usuwaniu barier prawnych i administracyjnych na granicach,
- Interreg Volunteer Youth (IVY) – program wolontariatu młodzieżowego wspierający projekty Interreg,
- Resilient Borders – działania pilotażowe dotyczące odporności regionów przygranicznych,
- projekty badawcze w ramach Horizon Europe i ESPON dotyczące wyzwań granicznych i zarządzania terytorialnego.

4. Działalność tematyczna i ekspercka

Funkcjonowały grupy zadaniowe dotyczące m.in.: granic zewnętrznych UE, rynku pracy, ochrony zdrowia, kultury transgranicznej, przyszłości Interreg. Ich celem była wymiana doświadczeń i wypracowywanie rekomendacji politycznych.

Reasumując, w 2025 roku SERG pełniło istotną rolę jako:

- rzecznik regionów przygranicznych na poziomie europejskim, partner instytucji UE w zakresie współpracy transgranicznej,
- platforma dialogu politycznego i eksperckiego,
- realizator projektów wspierających rozwój i odporność obszarów przygranicznych.

Działania podejmowane w 2025 roku mają bezpośrednie znaczenie dla kształtu polityki spójności po 2027 roku oraz dla przyszłości programu Interreg.

Delegatem Euroregionu Nysa i zarazem Wiceprzewodniczącym SERG jest Zbigniew Kulik, który w 2025 r. uczestniczył w posiedzeniach prezydium SERG (online oraz wyjazdowym w Freistadt w Austrii), jak również w Walnym Zgromadzeniu SERG w Gorycji we Włoszech (online).

posiedzenie prezydium SERG Freis teretadt w Austrii.

11. Programy / fundusze pomocowe w Euroregionie Nysa

Fundusz Małych Projektów Polska – Saksonia 2021-2027

Euroregion Nysa w Jeleniej Górze we współpracy z Euroregionem Neisse e. V. w Zittau realizuje projekt **Fundusz Małych Projektów Polska – Saksonia 2021-2027** (FMP) w ramach Programu Współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027.

Celem FMP jest dalsze wzmocnienie i intensyfikacja współpracy podmiotów i społeczności w sferze kulturowej, społecznej i obywatelskiej oraz redukcja barier w tym zakresie na rzecz rozwoju pogranicza przy wykorzystaniu istniejących więzi.

W ramach FMP dofinansowane są projekty realizowane w takich dziedzinach jak: transport, gospodarka i turystyka, środowisko, klimat i energia, zarządzanie ryzykiem, zdrowie i bezpieczeństwo, kultura, sport, edukacja i wiedza, współpraca instytucji i mieszkańców, obejmujące działania, które przyczyniają się do wzmocnienia i intensyfikacji współpracy transgranicznej.

Łączny koszt projektu realizowanego w ramach FMP nie może przekroczyć 100.000 EUR. Wysokość dofinansowania ze środków EFRR wynosi maksymalnie **80% wydatków kwalifikowalnych**, nie więcej jednak niż **30.000 EUR** i nie mniej niż **3.000 EUR**.

Obszar wsparcia obejmuje: powiaty bolesławiecki, jaworski, karkonoski, kamiennogórski, lubański, lwówecki, zgorzelecki, złotoryjski, żarski i miasto Jelenia Góra oraz powiaty: Görlitz i Bautzen.

Szczegółowe informacje o FMP znajdują się na stronie internetowej <https://www.euroregion-nysa.pl/index.php/pl/main-programy-i-fundusze/polska-saksonia>

Euroregion Nysa jest **jedynym beneficjentem** w projekcie FMP, dlatego na nim spoczywa ciężar realizacji (zarządzania), a przede wszystkim odpowiedzialność za prawidłowość realizacji zadań. FMP jako projekt składa się z dwóch zadań: 1. Zarządzanie projektem FMP i 2. Realizacja małych projektów.

Zadanie 1 – Zarządzanie projektem FMP w roku 2025 polegało na realizacji działań takich jak:

1. **Administrowanie projektem** – bieżące czynności, m.in.: sporządzenie częściowych i zbiorczych wniosków o płatność, prace na wprowadzeniem zmian w Podręczniku FMP, sporządzanie wniosków o uruchomienie rezerwy celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów, zawieranie umów o dofinansowanie z odbiorcami ostatecznymi, konsultacje z wnioskodawcami i odbiorcami ostatecznymi, szkolenia dotyczące FMP dla zainteresowanych podmiotów, rozliczanie dofinansowania w zakończonych projektach, sporządzanie dokumentacji rozliczeniowej oraz dyspozycji wypłat,

współpraca z kontrolerami (kontrola KK na miejscu 07.01.2025, 25.05.2025, 20.08.2025), kontakty robocze z Kontrolerem Krajowym i Instytucją Zarządzającą (na bieżąco), itp.

2. **Przeprowadzenie naborów projektów** - w roku 2025 przeprowadzono trzy nabory wniosków projektowych, w których wpłynęło 67 wniosków (w tym 37 PL i 30 SN) na łączną kwotę wnioskowaną ze środków EFRR w wysokości 1.529.548,29 EUR.
3. **Ocena formalna i merytoryczna projektów** - przeprowadzana była przez pracowników sekretariatu FMP według kryteriów oceny zawartych w Podręczniku FMP. W jej wyniku 3 projekty uzyskały ocenę negatywną pod względem formalnym oraz 1 pod względem merytorycznym. Pozostałe zostały ocenione pozytywnie. Jeden projekt nie był oceniony, wnioskodawca wycofał go w trakcie oceny.
4. **Przygotowanie i przeprowadzanie posiedzeń Komitetu Sterującego FMP** - w roku 2025 odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Sterującego FMP (08.04.2025, 22.07.2025 i 02.12.2025), w trakcie których zatwierdzono 56 projektów (32 PL i 24 SN) na łączną kwotę dofinansowania ze środków EFRR 1.083.952,24 EUR (w tym 618.990,64 EUR dla polskich wnioskodawców i 464.961,55 EUR dla niemieckich).
5. **Monitorowanie realizacji projektów** - dla monitorowania projektów sekretariat FMP prowadzi bazę projektów, w której na bieżąco sprawdzany jest stan realizacji projektów. W roku 2025 zakończono 54 projekty (38 PL i 16 SN), dla których wypłacono refundację w łącznej wysokości 970.013,33 EUR (w tym 716.155,90 dla projektów PL i 253.857,43 dla projektów SN).
6. **Przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne** – ogłoszenia o naborach i bieżące informacje o realizacji FMP publikowane są na stronach internetowych ERN i ERN e.V.; sekretariat FMP udziela informacji i prowadzi konsultacje (telefoniczne, mailowe i bezpośrednie). W roku 2025 zrealizowano 15 mailingowych akcji informacyjnych oraz 13 szkoleń dla wnioskodawców oraz odbiorców ostatecznych (16.01.2025 Zittau, 26.03.2025 Zittau, 21.05.2025 Jelenia Góra, 27.05.2025 Kamienna Góra, 04.06.2025 Bolesławiec, 10.06.2025 Jawor, 12.06.2025 Jelenia Góra, 13.06.2025 Gryfów Śląski, 16.06.2025 Podgórzyn, 10.07.2025 Gryfów Śląski, 24.07.2025 Zittau, 15.09.2025 Karpacz, 22.09.2025 Lwówek Śląski).

Fot. archiwum ERN – 6. KS 08.04.2025 i 7. KS 22.07.2025 w Łagowie

Zadanie 2 - Realizacja małych projektów:
A. Projekty zatwierdzone

Stan: od początku realizacji FMP do 02.12.2025

Liczba zatwierdzonych projektów		Zatwierdzone środki (EUR)		Pozostałe środki (EUR)
PL	SN	PL	SN	
71	41	1 399 847,86	730 850,37	2 349 301,77
Razem		Razem		
112		2 130 698,23 (47,56%)		

B. Projekty rozliczone i zapłacone

Stan: od początku realizacji FMP do 11.02.2026

Liczba wypłaconych projektów		Wypłacone środki (EUR)		Środki pozostałe do rozliczenia (EUR)
PL	SN	PL	SN	
45	22	900 530,18	336 336,54	3 569 133,28
Razem		Razem		
67		1 236 866,72 (27,61%)		

Przykłady zrealizowanych projektów:
Tytuł projektu

Niemiecko – Polski Turniej Tenisa Stołowego 2024

Numer projektu:	FMP.SN.01.0013.23
Odbiorca ostateczny:	SV Kubschütz - Abteilung Tischtennis, Baschütz
Partner projektowy:	Akademia Tenisa Stołowego Wang Lutynia, Księgnice
Okres realizacji:	01.11.2023 - 31.03.2024
Dofinansowanie ze środków EFRR:	6.859,44 EUR

Cel projektu ;

Umacnianie stosunków polsko-niemieckich poprzez sport i spotkania

W ramach projektu, w dniach od 17 do 18 lutego 2024 w Baschütz odbył się dwudniowy turniej tenisa stołowego, w którym uczestniczyło 17 zawodników z Niemiec i 17 z Polski. Rozegrano dwa single i jeden debel. Wydarzenie służyło dalszemu rozwojowi niemiecko-polskiej współpracy w zakresie tenisa stołowego.

Tytuł projektu

Turystyka w transgranicznym geoparku UNESCO Łuk Mużakowa – historia i nowe wyzwania

Numer projektu:

FMP.PL.01.0015.24

Odbiorca ostateczny:

Fundacja Natura Polska, Lubomyśl

Partner projektowy:

Förderverein Lausitzer Findlingspark Nochten

Okres realizacji:

e.V.

Dofinansowanie ze środków EFRR

01.05.2024 - 30.10.2024

28.626,00 EUR

Cel projektu

Wzmocnienie i intensyfikacja współpracy transgranicznej partnerów i uczestników projektu

Opis projektu

Działania projektowe objęły wyjazd studyjny „Poznajemy Łuk Mużakowa” po stronie niemieckiej oraz warsztaty geologiczne dla młodzieży szkolnej. W ramach projektu zorganizowano też konferencję, której uczestnicy i uczestniczki wzięli udział w wyjeździe studyjnym po polskiej stronie Łuku Mużakowa i obejrzeli stworzoną w ramach projektu wystawę plenerową pt. „Droga do Światowego Geoparku Łuk Mużakowa - historia i nowe wyzwania”. Wystawa eksponowana była w Żarach, Łęknicy i w Nochten. Wydano również ulotki informacyjne, zachęcające do odwiedzenia

Geoparku „Łuk Mużakowa”. We wszystkich działaniach udział wzięli uczestnicy z Polski i z Niemiec – łącznie 131 osób.

Wykaz projektów zatwierdzonych do dofinansowania przez Komitet Sterujący FMP:

Stan: od początku realizacji FMP do 02.12.2025

lp	tytuł projektu	nazwa wnioskodawcy	nazwa partnera projektowego	kwota dofinansowania ze środków EFRR
1	Polsko- niemieckie dni spotkań „Odkrywczy przyrody	DPFA-Regenbogen-Grundschule Görlitz	DPFA Europrymus Sp. z o. o. Zgorzelec	7 344,29
2	Liga Rocka – Polsko – Niemieckie Spotkania Muzyczne	Jeleniogórskie Centrum Kultury Jelenia Góra	Steinhaus e.V. Bautzen	25 416,55
3	Wspólnie poznajcie niemiecko-polskie tradycje bożonarodzeniowe	Gemeinde Spreetal,	Gmina Jasień	15 088,66
4	"Magazyn Trójstyk" – poznajmy się na pograniczu	Stowarzyszenie Media Lokalne, Bogatynia	Meetingpoint Memory Messiaen e.V., Görlitz	22 822,87
5	Poznaj pogranicze polsko-niemieckie – rodzinne wycieczki	Fundacja Kuźnia, ul. Zgorzelec	Kulturverein Rietschen e.V., Rietschen	25 956,45

6	Lato z Telemannem 2024 /	Gmina Żary o statusie miejskim	Grosse Kreisstadt Weisswasser	19 560,80
7	Polsko-niemieckie pogranicze w retrospekcjach 2D i 3D	Fundacja Kuźnia, ul. Zgorzelec	Kulturverein Rietschen e.V., Rietschen	27 131,83
8	Cmentarz - obszar historyczno-kulturowy i jego przyszłe turystyczne wykorzystanie na pograniczu polsko-niemieckim	Fundacja Natura Polska, Żary	Güsa e.V., Görlitz	28 399,75
9	Niemiecko – Polski Turniej Tenisa Stołowego 2024	SV Kubschütz - Abteilung Tischtennis, Baschütz	Akademia Tenisa Stołowego Wang Lutynia, Księginice	6 859,44
10	30 lat klubu seniora Kraftwerk Boxberg i 15 lat współpracy polsko-niemieckiej	Seniorenverband Bergbau und Energie e.V., Peitz	Żarski Dom Kultury, Żary	8 249,89
11	Turystyka w transgranicznym geoparku UNESCO Łuk Mużakowa – historia i nowe wyzwania	Fundacja Natura Polska, Żary	Förderverein Lausitzer Findlingspark Nochten e.V., Boxberg	28 654,65
12	Poznajemy produkty regionalne na niemiecko-polskim pograniczu	Fundacja Natura Polska, Żary	Güsa e.V., Görlitz	28 317,17
13	Wspólne sadzenie przyszłości! Zachowanie 200 rzadkich odmian drzew owocowych w Euroregionie Nysa w celu promowania bioróżnorodności	Oberlausitz-Stiftung, Görlitz	Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja, Legnica	21 603,82
14	Transgraniczny Dzień Aktywnej Rodziny/	Gmina Miejska Lubań	KulturBrücken Görlitz e.V.	8 467,56
15	Drogi do szkła i granitu - tradycje rzemieślnicze Gmin Piechowice i Demitz-Thumitz	Gmina Miejska Piechowice	Gemeinde Demitz-Thumitz	17 480,74
16	Polsko – niemiecka sztafeta od wieży do wieży	Gmina Żary o statusie miejskim	Grosse Kreisstadt Weisswasser	18 197,08
17	10 lat doświadczeń dla współpracy sektora NGO na polsko-saksońskim pograniczu	Fundacja Natura Polska, Żary	Güsa e.V., Görlitz	29 257,45
18	Polskie i niemieckie dzieci i młodzież wspólnie uczą się pływać	Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal	Fundacja Natura Polska, Żary	26 247,22
19	Wspinaczka i autoratownictwo – wspólne działania transgraniczne ratowników górskich	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	28 113,28
20	Soundsystem Street Festival 2024	Gmina Miejska Zgorzelec	Second Attempt e.V., Görlitz	29 051,30
21	Transfer wiedzy w Euroregionie: Kultura regionalna i rzemiosło	Sächsisches Landeskuratorium Ländlicher Raum e.V., Miltitz	Fundacja Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław	17 032,70
22	Transgraniczny turniej piłkarski	Dolnośląski Związek Piłki Nożnej, Wrocław	Ostritzer Ballspiel Club e.V., Ostritz	10 228,89
23	Obraz i słowo. Doświadczenie tożsamości kulturowej poprzez sztukę	Muzeum Miejskie Dom Gerharta Hauptmanna, Jelenia Góra	Landratsamt Bautzen	12 145,65
24	Artyści pogranicza polsko-niemieckiego	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Gemeinde Rietschen	21 677,92
25	Interkulturowy Festiwal Folkowy	Powiat Bolesławiecki	Landkreis Bautzen	13 430,08
26	Polsko-niemieckie spotkanie rycerskie pod wieżą głodową Baltazar	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	6 940,79

27	Polsko-niemieckie zawody sportowo-pożarnicze	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	4 605,85
28	ART_CAMP. Polsko-niemieckie warsztaty artystyczne	Osiedlowy Dom Kultury, Jelenia Góra	Landesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung Sachsen e.V., Leipzig	29 964,76
29	Między młotem a ptasim piórem: niemiecko-polska zmiana perspektywy	Vereinigung der Ziergeflügel- und Exotenzüchter e.V. Weißwasser	Towarzystwo Przyjaciół Żagania, Żagań	27 270,48
30	Rowerowe Łużyce	Zgorzelecka Grupa Rowerowa THCPromil, Zgorzelec	CaTeeDrale e.V., Goerlitz	20 226,74
31	"Małe talenty całkiem duże" - niemiecko-polski festiwal dziecięcych talentów	Gemeinde Spreetal	Gmina Jasień	5 605,20
32	Bezpieczne pogranicze – transgraniczna współpraca służb granicznych Polski i Niemiec	Nadodrzański Oddział Straży Granicznej, Krosno Odrzańskie	Bundespolizeidirektion Pirna	23 221,61
33	Hipotermia i ewakuacja - wspólne działania transgranicznych ratowników górskich	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	29 661,15
34	Ratownictwo lawinowe - wspólne działania transgraniczne ratowników górskich	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	29 874,83
35	Spotkania w Vierkirchen	Gemeinde Vierkirchen	Gmina Jeżów Sudecki	5 890,75
36	Działalność bibliotek poza budynkiem. Konferencja bibliotekarzy Euroregionu Nysa	Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska, Jelenia Góra	Kultur und Weiterbildungsgesellschaft mbH, Löbau	6 371,34
37	Ty i ja i my razem	Stadt Bad Muskau	Zespół Szkół Publicznych, Łęknica	4 052,60
38	Niemiecko-Polska podróż do muzyki	Stiftung "Kinder brauchen Musik", Regionalbüro Sachsen, Görlitz	DPFA Europrymus Sp. z o.o., Zgorzelec	20 091,42
39	Transgraniczny CYRKUS dla GörlitzZgorzelca	KulturBrücken Görlitz e.V., Görlitz	Fundacja INGO, Zgorzelec	19 966,17
40	Transgraniczne zmagania sportowe powiatu bolesławieckiego i Görlitz	Powiat Bolesławiecki	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V., Görlitz	19 605,45
41	Drzewa Europa-Miasta Zgorzelec/Görlitz: Wspólna Ścieżka Przyrody	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V.,	22 926,46
42	Polsko-niemieckie święto wieńca i chleba	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	8 388,93
43	Boehme łączy GörlitzZgorzelec	ideenfluß e.V.,	Muzeum Łużyckie, Zgorzelec	17 080,76
44	Polsko-Niemieckie zawody sportowo-pożarnicze Gminy Pieńsk i Gminy Neisseaue	Gmina Pieńsk	Gemeinde Neisseaue	4 544,66
45	Tamowanie masywnych krwotoków – wspólne działania transgraniczne ratowników	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	23 526,94
46	Transgraniczny Turniej Piłkarski 2025	Dolnośląski Związek Piłki Nożnej, Wrocław	Ostritzer Ballspiel Club e.V., Ostritz	19 682,26

47	Niemiecko-Polski Turniej Tenisa Stołowego 2025	SV Kubschütz - Abteilung Tischtennis, Baschütz	Akademia Tenisa Stołowego Wang Lutynia, Księginice	8 143,54
48	Wspinaczka i autoratownictwo w skałach piaskowcowych – wspólne działania transgraniczne ratowników górskich	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	17 021,36
49	Wspólnie dla ochrony lasu i klimatu na pograniczu polsko-saksońskim	Fundacja Natura Polska, Żary	Güsa e.V., Görlitz	26 155,93
50	Tradycje świąteczne na pograniczu polsko-niemieckim	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	6 387,67
51	Przygotowanie studium koncepcyjnego w celu opracowania koncepcji sąsiedztwa dla dostaw ciepła w oparciu o źródła odnawialne	Stadt Bad Muskau	Gmina Łęknica	27 486,14
52	22. Gwiazdzisty Rajd Rowerowy – Rowerem ku Krainie Turisede	Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz mbH, Görlitz	Starostwo Powiatowe, Zgorzelec	28 402,96
53	Lato z Telemannem 2025	Gmina Żary o statusie miejskim	Grosse Kreisstadt Weisswasser	25 774,20
54	Polsko-niemieckie spotkania dla dzieci "Bawmy się razem"	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Kulturverein Rietschen e.V., Rietschen	23 393,82
55	Polsko-niemieckie spotkania dla dzieci "Tradycje wielkanocne na naszym pograniczu"	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Kulturverein Rietschen e.V., Rietschen	22 540,18
56	Szlak, który połączył. 300 lat słupa pocztowego w Europa-Mieście Zgorzelec-Görlitz	Polski Związek Filatelistów, Okręg Wrocławski, Wrocław	Verein Oberlausitzer Bergleute e. V., Görlitz	15 204,91
57	Profilaktyka bez granic	Bogatyńskie Stowarzyszenie "Amazonki", Bogatynia	Second Attempt e.V., Görlitz	14 492,91
58	Razem dla idei „Zero Waste” na polsko-niemieckim pograniczu	Fundacja Natura Polska, Żary	Christlich-Soziales Bildungswerk Sachsen e.V., Miltitz	27 114,26
59	Polsko-niemieckie skarby kultury łużyckiej	Fundacja Natura Polska, Żary	Gemeinde Spreetal	29 827,94
60	Nowy świat – polsko-niemieckie przedstawienie dzieci i młodzież z CYRKUSA	KulturBrücken Görlitz e.V., Görlitz	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	22 371,54
61	CYRKUS im Sommer I w lecie 2025 – transgraniczny obóz cyrkowy	KulturBrücken Görlitz e.V., Görlitz	Fundacja INGO, Zgorzelec	29 037,84
62	Euroregionalne Święto Chleba	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zgorzelcu, Radomierzyce	Hübner-Bäcker, Horka	19 140,10
63	Euroregion Nysa Cup 2025	Dolnośląski Związek Piłki Nożnej, Wrocław (Podokręg Jelenia Góra)	Hoyerswerdaer FußballClub e.V., Hoyerswerda	21 444,65
64	Jarmark Bożonarodzeniowy - spotkania sąsiadów przy choince	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	Görlitzer Kulturservicegesellschaft mbH, Görlitz	27 694,10
65	Transgraniczne Spotkania Folkowe	Powiat Bolesławiecki	Landkreis Bautzen	23 719,52

66	Spotkanie rycerskie na pograniczu polsko-niemieckim	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	6 866,90
67	Zawody sportowo-pożarnicze na pograniczu polsko-niemieckim	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	4 602,96
68	Polsko-niemiecki Festyn Wiosenny	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	3 974,68
69	Klimat i energia - Wymiana doświadczeń Kodersdorf - Wegliniec	Kodersdorfer Inklusions- und Service gGmbH, Kodersdorf	Gmina i Miasto Węgliniec	6 218,35
70	Sport bez granic	Gmina Żary o statusie miejskim	Grosse Kreisstadt Weisswasser	22 618,38
71	Spytwa na Byle Czym w Europamieście Zgorzelec-Görlitz 2025	Görlitzer Kulturservicegesellschaft mbH, Görlitz	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	22 801,82
72	Plener niemiecko-polski ku czci Carla Adolpha Gottloba von Schachmanna	Schlesisch-Oberlausitzer Museumsverbund, Krobnitz	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	14 130,00
73	Polsko-niemieckie spotkania dla dzieci "Tradycje bożonarodzeniowe na naszym pograniczu"	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Evangelische Schulverein Niesky/ Görlitz e.V., Görlitz	28 966,76
74	Bliski świat zwierząt - polsko-niemieckie spotkania dla dzieci	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Evangelische Schulverein Niesky/ Görlitz e.V., Görlitz	29 406,25
75	Mondrian in new spaces 2.0 - Hybrydowe światy sztuki w Bolesławcu i Görlitz	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V., Görlitz	BOK - Międzynarodowe Centrum Ceramiki, Bolesławiec	11 022,37
76	Wspólna wycieczka do "Łużyckiej krainy jezior"	Seniorenverband Bergbau und Energie e.V., Peitz	Żarski Dom Kultury, Żary	6 198,73
77	Niemiecko-polskie szkolenie tenisa stołowego	SV Kubschütz - Abteilung Tischtennis, Baschütz	Gminny Integracyjny Klub Sportowy "SPIN", Bożejowice	16 064,84
78	Polsko-niemieckie obozy piłkarskie dla 12-13-letnich dziewcząt i chłopców w wakacje 2025 i 2026 w Ostritz	Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal	DPFA Europrymus Sp. z o. o., Zgorzelec	28 203,24
79	Badanie urazowe – wspólne transgraniczne działania ratowników górskich	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Zakopane (Grupa Karkonoska Jelenia Góra)	Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Zittau e.V. Bergwacht, Zittau	29 857,61
80	Skórą, gliną i tuszem – uczta dla głowy i rąk: niemiecko-polski rzemieślniczo-kulturalny spektakl	Vereinigung der Ziergeflügel- und Exotenzüchter e.V. Weißwasser	Towarzystwo Przyjaciół Żagania, Żagań	29 045,31
81	Most Adwentowy 2025	Görlitzer Kulturservicegesellschaft mbH, Görlitz	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	29 920,61
82	Karkonoskie tajemnice – polsko-niemiecka filmowa wyprawa zimowa dla dzieci	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V., Görlitz	26 955,02
83	Poznaj, zobacz, odkrywaj - dwa miasta, jedna przygoda	Gmina Miejska Kowary	Heimatverein Schönau-Berzdorf auf dem Eigen	23 040,74

84	Polsko-niemieckie święto plonów	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	11 236,58
85	Transgraniczne Święto Plonów i Kultury Chleba	Gmina Sulików	Gemeinde Hohendubrau	17 036,22
86	Nie tylko cyrk! - Tydzień Otwartych Drzwi w CYRKUSie dla dzieci i młodzieży z Görlitz i Zgorzelca	KulturBrücken Görlitz e.V., Görlitz	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	15 794,02
87	Polsko-niemiecki plener artystyczny "Świat wokół nas"	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V., Görlitz	23 726,84
88	„Na wspólnej trasie – transgraniczne rajdy rowerowe Polska–Niemcy”	Powiat Bolesławiecki	Deutsch-Polnische Gesellschaft Sachsen – Gesellschaft für Sächsisch-Polnische Zusammenarbeit e.V., Dresden	24 750,56
89	2. Niemiecko-Polska podróż do muzyki	Stiftung "Kinder brauchen Musik", Regionalbüro Sachsen, Görlitz	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Intergacyjnymi, Zgorzelec	17 535,17
90	Wspólne Święto Plonów 2025	Biblioteka - Centrum Kultury, Jasień	Gemeinde Spreetal	16 908,51
91	„Gotowanie bez granic – polsko-niemieckie spotkania przy kuchence”	Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra	25 476,19
92	Most taneczny Saksonia–Polska	Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra	18 575,42
93	Sztuka łączy – niemiecko-polskie spotkania kulturalne 2026	Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra	25 763,98
94	Geologiczna historia pogranicza ożywa!	Senckenberg Gesellschaft für Naturforschung / c.o. Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz	Muzeum Regionalne, Lubań	25 212,99
95	Sport łączy - Polsko-Niemiecki Turniej Tenisa Stołowego	SV Viktoria Gablenz 90 e.V., Bad Muskau	Uczniowski Klub Sportowy "Teja Łęknica, Łęknica	5 114,83
96	Lodowe Show	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zgorzelcu, Radomierzycy	Hübner- Bäcker, Horka	11 576,23
97	Polsko-niemiecka Wiosna Zero Waste	Biblioteka - Centrum Kultury, Jasień	Gemeinde Spreetal	6 444,46
98	Lato z Telemannem 2026	Gmina Żary o statusie miejskim	Grosse Kreisstadt Weisswasser	29 234,35
99	Tradycje po sąsiedzku - jarmark adwentowy w Kamiennej Górze	Gmina Miejska Kamienna Góra	Förderverein Lausitzer Findlingspark Nochten e.V. Nochten	28 841,2
100	Wspólny czas - Jarmark Bożonarodzeniowy 2025	Gmina Jasień	Gemeinde Spreetal	9 853,44

101	Wigancice Żytawskie/Weigsdorf - Ludzie i ich domy utracone	Stowarzyszenie Dom Kołodzieja, Zgorzelec	Sächsische Bildungs- und Begegnungsstätte Windmühle Seifhennersdorf e.V.	10 610,86
102	Taekwondo bez granic – polsko-niemiecki obóz dla dzieci	Fundacja „Karpacz Sport”, Jelenia Góra	Taekwondo - Allkampf - Sport - Gemeinschaft Dresden e.V.	12 599,14
103	Wspólna przygoda – polsko-niemieckie spotkania dla dzieci	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Grundschule Innenstadt am Fischmarkt, Görlitz	29 644,18
104	Święta i karnawał w tradycjach polsko-niemieckich	Gmina Przewóz	Gemeinde Krauschwitz	6 922,15
105	Trzeci Międzynarodowy Konkurs Pieśni klasycznej im. Bolko von Hochberga 2026	Ars Augusta e.V., Görlitz	Filharmonia Dolnośląska, Jelenia Góra	24 440,32
106	Film Spring Open x Rashomotion – Polsko-niemieckie Laboratorium Filmowe i AI z Cinebusem w Görlitz/	Rashomon e.V., Görlitz	Fundacja Film Spring Open, Warszawa	14 894,21
107	Niemiecko-Polski Turniej Tenisa Stołowego 2026	SV Kubschütz - Abteilung Tischtennis, Baschütz	Akademia Tenisa Stołowego Wang Lutynia, Księginice	10 951,46
108	Domy przysłupowe w drodze do światowego dziedzictwa	Sächsische Bildungs- und Begegnungsstätte Windmühle Seifhennersdorf e.V.	Fundacja Dolina Domów Przysłupowych, Szklarska Poręba	30 000,00
109	Poznajmy się lepiej - polsko-niemieckie spotkania dla dzieci	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	Evangelische Schulverein Niesky/ Görlitz e.V., Görlitz	23 806,02
110	Gwiaździsty Rajd Rowerowy - odkryj polsko-niemiecki region UNESCO na rowerze	Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz mbH, Görlitz	Powiat Zgorzelecki	26 648,50
111	Terapia z udziałem zwierząt w euroregionie – pozytywny wpływ zwierząt na zdrowie, samopoczucie i zachowanie osób z niepełnosprawnościami	Fundacja Tina and friends, Mirsk (Kamień)	Noteselhilfe e.V., Nechern	16 077,17
112	JA=PRZESTRZENIE Tożsamość. Sztuka. Przestrzeń	Förderverein Kulturstadt Görlitz-Zgorzelec e.V., Görlitz	Fundacja Kuźnia, Zgorzelec	9 539,81
razem:				2 130 698,23

Polsko – Niemiecka Współpraca Młodzieży **wymiana szkolna i pozaszkolna**

Jednostka centralna w Euroregionie Nysa

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) umożliwia spotkania i współpracę młodych Polaków i Niemców. Dofinansowuje i merytorycznie wspiera polsko-niemieckie projekty. Euroregion Nysa współpracuje z PNWM od **1 stycznia 1996 r.** i posiada status **jednostki centralnej PNWM** (JC PNWM) dla wymiany szkolnej oraz wymiany pozaszkolnej.

JC PNWM w Euroregionie Nysa udziela dofinansowania ze środków PNWM na spotkania młodzieży tak różnorodne w tematyce i formie, jak różnorodne są zainteresowania młodych ludzi – od np. tradycyjnych spotkań integracyjnych przez warsztaty teatralne, zajęcia z edukacji obywatelskiej, czy też ekologiczne lub historyczne, po projekty sportowe.

W 2025 roku dofinansowanych zostało 25 projektów (18 w wymianie szkolnej i 7 w pozaszkolnej) na łączną kwotę 141.316,75 PLN, Euroregion otrzymał dofinansowanie do kosztów administracyjnych jednostki centralnej w wysokości 15.947,00 PLN.

Podmiotom realizującym wymianę udzielane były konsultacje dostosowane do indywidualnych potrzeb organizatorów. Znaczna ich część dotyczyła technicznych kwestii składania wniosku i rozliczania dofinansowania (w systemie Oase poprzez stronę internetową www.pnwm.org) oraz indywidualnych instrukcji dotyczących aplikowania i rozliczania dofinansowania. Ponadto udzielane było również wsparcie merytoryczne odpowiednio do przypadku, czy też problemu. Do organizatorów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży kierowana też była bieżąca oferta projektów specjalistycznych, kursów czy szkoleń organizowanych bezpośrednio przez PNWM w Warszawie.

Wymiana szkolna

W 2025 z dofinansowania skorzystały cztery szkoły, które zrealizowały łącznie 16 projektów, na łączną kwotę dofinansowania **61.394,64 PLN.**

Projekty wymiany szkolnej zrealizowane zostały przez następujące podmioty:

Lp.	Nazwa podmiotu	Liczba projektów	Łączne dofinansowanie w PLN
1.	DPFA Europrymus sp. z o. o. w Zgorzelcu	12	21.986,12
2.	Liceum Ogólnokształcące w Kamiennej Górze	2	15.953,52
3.	Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach	1	21.000,00
4.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Bogatyni	1	2.457,00

Przykład projektu wymiany szkolnej

Tytuł projektu

Spotkanie polsko-niemieckie: Dzień zdrowego jedzenia

Numer projektu:	SP-25-01
Gospodarz:	DPFA Europrymus Sp. z o.o. (Szkoła Podstawowa Tęcza), Zgorzelec
Gość:	DPFA-Regenbogen-Grundschule, Görlitz
Termin:	06.11.2025
Dofinansowanie PNWM:	1.375,00 PLN

W dniu 06.11.2025 r., w klasie 1a Szkoły Podstawowej Tęcza w Zgorzelcu, odbyło się drugie spotkanie polsko-niemieckie z zaprzyjaźnioną klasą pierwszą, ze szkoły Regenbogen-Grundschule w Goerlitz. Tematem zajęć był Dzień Zdrowego Jedzenia. Na warsztatach uczniowie brali aktywny udział w zajęciach, wykonując wspólnie różne makiety, przedstawiające piramidę zdrowia. Po warsztatach plastycznych na dzieci czekała niespodzianka w szkolnej kuchni, w postaci samodzielnego przygotowania pysznych owocowych szaszłyków.

Wymiana pozaszkolna

W roku 2025 z dofinansowania skorzystały 3 podmioty, które zrealizowały łącznie 8 projektów na łączną kwotę dofinansowania **79.922,11 PLN**.

Projekty wymiany szkolnej zrealizowane przez następujące podmioty:

Lp.	Nazwa podmiotu	Liczba projektów	Łączne dofinansowanie w PLN
1.	DPFA Europrymus sp. z o. o. w Zgorzelcu (projekty dla przedszkolaków)	4	4.556,55
2.	Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wojcieszowie	1	54.512,56
3.	Gmina Mysłakowice	1	20.853,00

Przykład projektu wymiany pozaszkolnej

Tytuł projektu

Spotkanie polsko-niemieckie pt. „Wiosna”

Numer projektu:	JP-25-01
Gospodarz:	DPFA Europrymus Sp. z o.o. (Przedszkole Tęcza), Zgorzelec
Gość:	Deutsch-Polnisches Kinderhaus "St. Franziskus", Ostritz
Termin:	21.02.2025
Dofinansowanie PNWM:	1.265,00 PLN

W dniu 21.03.2025 r., u starszaków, z oddziału 0a Przedszkola Tęcza w Zgorzelcu, odbyły się zajęcia projektowe z przedszkolakami z zaprzyjaźnionego przedszkola Św. Franciszka w Ostritz. Tematem zajęć była „Wiosna”. Dzieci brały aktywny udział w rozmowie na temat wiosny, dowiedziały się czym jest przysłowie: „W marcu jak w garncu”, uczestniczyły w zabawach ruchowych i wspólnym wiosennym pochodzie. Razem przywoływały Wiosnę i bawiły się na przedszkolnym placu zabaw. Spotkanie zakończyło się pysznym poczęstunkiem.

Fundusz Małych Projektów Turów

Fundusz Małych Projektów Turów został utworzony w 2022 roku na podstawie art. 9 *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o współpracy w zakresie odnoszenia się do skutków na terytorium Republiki Czeskiej wynikających z eksploatacji kopalni odkrywkowej węgla brunatnego Turów w Rzeczypospolitej Polskiej.*

Dofinansowane mogą być gł. projekty zw. z bioróżnorodnością, zasobami wodnymi, tworzeniem lub odnową ekostabilizacyjnych elementów w krajobrazie (aleje, sady, zadrzewienia, itp.), ochrona pomników przyrody, etc.

Po stronie polskiej kwalifikowalnymi wnioskodawcami są Jednostki Samorządu Terytorialnego:

- Gmina Bogatynia,
- Gmina Zgorzelec,
- Gmina Sulików,
- Gmina Miejska Zawidów

i jednostki organizacyjne tych gmin.

Dofinansowanie projektów na formę ryczałów – d wysokości 90% kosztów kwalifikowalnych.

W 4 dotychczasowych naborach dofinansowano 39 projektów na łączną kwotę 1.891.686,36 €.

Czwarty nabór wniosków FMP Turów został ogłoszony 10.03.2025 r. Termin przyjmowania wniosków o dofinansowanie upłynął 30.06.2025 r. Złożono łącznie 16 projektów, przy czym 1 wnioskodawca wycofał projekt. Pozostałe projekty to 10 projektów czeskich i 5 projektów polskich. Kontrolę wymogów formalnych i kwalifikowalności przeprowadził Sekretariat Funduszu Małych Projektów Turów (Euroregion Nysa w Jeleniej Górze w przypadku polskich projektów i Euroregion Nisa w Libercu w przypadku czeskich projektów). Wszystkie projekty spełniły warunki kontroli wymogów formalnych i kwalifikowalności. Projekty te zostały przesłane członkom Komisji Oceniającej FMP Turów do oceny punktowej. Dla każdego projektu obliczono średnią arytmetyczną ze wszystkich ocen punktowych.

Ósme posiedzenie Komisji Oceniającej Funduszu Małych Projektów Turów odbyło się 24 października 2025 r. w trybie online / wideokonferencji. Ze względu na łączną wnioskowaną kwotę dofinansowania przekraczającą dostępną alokację – przy założeniu dofinansowania na poziomie 90 % kosztów kwalifikowalnych – Komisja Oceniająca postanowiła o obniżeniu wysokości udziału / dofinansowania do poziomu 81,5 % kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich projektów. Komisja Oceniająca zatwierdziła 15 projektów na łączną kwotę dofinansowania 853.208,24 EUR.

Lista projektów zatwierdzonych w 4. naborze wniosków FMP Turów w 2025 roku.

	Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowite wydatki kwalifikowalne [EUR]	Zatwierdzona kwota dofinansowania [EUR]
1	Regulacja przepuszczalności powierzchni do p.č. 155/3,1271,1272,1273, k.ú. Heřmanice u Frýdlantu	Obec Heřmanice	79 725,67	64 976,42
2	Wsparcie retencji wody, park przy szkole podstawowej	Město Chrastava	3 389,20	2 762,19
3	Aleja wiśnia Višňová	Obec Višňová	70 112,47	57 141,66
4	Rewitalizacja alei pamiątkowej K Hamrštejnu	STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC	109 803,90	89 490,17
5	Zwiększenie zdolności retencyjnych obszaru przed kompleksem sportowym	Město Chrastava	48 697,24	39 688,25
6	Przekształcenie nieprzepuszczalnych nawierzchni parkingu Fügnerova w Frýdlant w obszary przepuszczalne	Město Frýdlant	110 995,26	90 461,13
7	Odmulenie zbiornika OKO	Město Chrastava	87 785,28	71 545,00
8	Hrádek nad Nisou - Zakup urządzenia wielofunkcyjnego wraz z akcesoriami	Město Hrádek nad Nisou	111 111,11	90 555,55
9	Odnowienie parku przypałacowego w Jerzmankach - etap I prace porządkowe	Gmina Zgorzelec	32 200,51	26 243,41
10	Zagospodarowanie zieleni w Bogatyni – pas zieleni przy stawach od strony zachodniej – części działek nr 1 AM 12 obr. Bogatynia II, dz. nr 12/1 AM 13 obr. Bogatynia II oraz od strony wschodniej – działka nr 7/14 AM 13 obr. Bogatynia II	Gmina Bogatynia	42 919,70	34 979,55
11	Zakup maszyny czyszczącej dla Bílý Kostel nad Nisou	Obec Bílý Kostel nad Nisou	111 111,11	90 555,55
12	Zakup maszyny czyszczącej dla miasta Chrastava	Město Chrastava	111 111,11	90 555,55
13	Zakup sprzętu koszącego do utrzymania i pielęgnacji terenów wodnych w Gminie Bogatynia	Gmina Bogatynia	30 675,65	25 000,65
14	Zakup wielofunkcyjnej maszyny do całorocznego utrzymania terenów gminnych – czyste i zielone otoczenie przygraniczne	Gmina Sulików	8 935,10	7 282,10
15	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez zakup sprzętu zmiatającego dla Gminy Bogatynia	Gmina Bogatynia	88 308,06	71 971,06
	Łącznie		1 046 881,37	853 208,24

Fundusz Małych Projektów Czechy - Polska 2021-2027

Koordinowanie i realizacja Funduszu Małych Projektów Interreg Czechy-Polska jest realizowane od 2023 roku przez Euroregion Nisa w Libercu („Jedyny Zarządzający”). Euroregion Nisa zatrudnia po stronie polskiej 3 osoby, które zajmują się obsługą FMP CZ-PL po stronie polskiej i m.in. prowadzą konsultacje w biurze Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze.

Wykaz projektów zatwierdzonych do dofinansowania:

Priorytet 4 – Współpraca instytucji i mieszkańców

	Tytuł projektu	Wnioskodawca / Partner Wiodący	Partner	Kwota EFRR (EUR)
1	Żywe dziedzictwo Bolesławca i Miasta Dubé – Dni europejskiego dziedzictwa	Město Dubá	Bolesławiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki w Bolesławcu	6 466,26
2	Dolnośląski Festiwal Dary Lasu	Powiat Lwówecki	Město Žacléř	12 823,44
3	Czesko - polskie spotkania z muzyką sakralną	Fundacja Eko Region	Náboženská obec Círky československé husitské v Hrádku nad Nisou	24 824,54
4	Z Tradycją w Przyszłość: Jarmark i Warsztaty	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	14 103,28
5	Tradycyjne rzemiosło na pograniczu polsko - czeskim	Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Lubawce	Tkalcovske muzeum z.s.	11 116,00
6	Szlakiem polsko-czeskiego pogranicza	Gmina Lubawka	Město Žacléř	11 548,00
7	Współpraca przedszkoli w Trójstyku	Město Hrádek nad Nisou	Gmina Bogatynia	23 663,20
8	Muzycznie ponad granicami	Gmina Podgórzyn	Základní umělecká škola, Liberec, příspěvková organizace	17 474,29
9	Razem na Trasie: Polska-Czechy Aktywne	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	8 131,63
10	Razem po wiedzę i odkrycia w Euroregionie Nysa	Město Hrádek nad Nisou	Gmina Bogatynia	20 632,80
11	Rowerowa przygoda na polsko - czeskim pograniczu	Powiat Lwówecki	Město Žacléř	13 660,00
12	SKOK W BLOK i Ekoludki	Jeleniogórskie Centrum Kultury	Dramacentrum Bezejména, z.s.	27 682,12
13	Wymiana doświadczeń samorządów Euroregionu Nysa w najważniejszych zagadnieniach dotyczących ochrony środowiska i kwestii społecznych	Euroregion Nysa	Euroregion Nysa	6 082,40

14	Dwa kraje, jeden region, wspólne kompetencje	Jeleniogórska Ochotnicza Straż Pożarna	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje	11 989,60
15	Wzajemne poznanie i wymiana doświadczeń studentów szkół wyższych na pograniczu czesko-polskim	Technická univerzita v Liberci	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	6 165,60
16	Transgraniczna współpraca służb granicznych Polski i Czech – wspólnie bezpiecznie	Nadodrzański Oddział Straży Granicznej	Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	6 680,80
17	Sztuka bez granic. Poszukiwania wspólnych źródeł. Polsko - Czeskie spotkania warsztatowe	Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury	Tkalcovske muzeum z.s.	11 116,00
18	Rodzinny Festiwal Folklorystyczny na pograniczu polsko-czeskim	Fundacja Kuźnia	Societas Amicuum Liberec (SAL), z.s.	18 406,64
19	Przedszkola Trójstyku	Gmina Bogatynia	Město Hrádek nad Nisou	15 033,96
20	Tradycyjnie i Integracyjnie w Trójstyku	Gmina Bogatynia	Město Hrádek nad Nisou	16 233,75
21	JeštěDyvadlo	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	30 000,00
22	Przystanek Teatr	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	29 874,71
23	Přichovické lato kulturalne 2024	JIZERKY PRO VÁS obecně prospěšná společnost	Gmina Stara Kamienica	2 175,51
24	Kino nie zna granic	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	Občanské sdružení pro podporu animovaného filmu z.s.	29 217,05
25	Wpływ kryzysu na funkcjonowanie przedsiębiorstw na pograniczu polsko-czeskim	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	Technická univerzita v Liberci	8 671,52
26	Polsko-czeskie warsztaty ratownicze	Miasto Jelenia Góra	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje	8 898,40
27	Przygoda z łowiectwem	Město Hodkovice nad Mohelkou	Gmina Węgliniec	15 407,20
28	Międzynarodowa Giełda Minerałów i Wyrobów Jubilerskich w Lwówku Śląskim	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	Město Chrastava	21 369,60
29	Turniej Piłki Nożnej Miast Partnerskich	Město Chrastava	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	4 956,00
30	Hudba znaczy Muzyka	Gmina Stara Kamienica	Jizerky pro Vás Obecně prospěšná společnost	4 040,02
31	Razem dla ochrony klimatu na pograniczu czesko-polskim	Fundacja Eko Region	Obec Malá Úpa	23 949,27
32	Wystawy produktów regionalnych na polsko-czeskim pograniczu	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Okresní hospodářská komora v Jablonci nad Nisou	32 960,06
33	Sportowe Pogranicze	Gmina Lubawka	Město Žacléř	3 628,00
34	Jedność w różnorodności - dni polsko - czeskie	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	23 390,59

35	Pogłębianie więzi transgranicznych i Rozwój kompetencji miękkich Osób z Niepełnosprawnością - mieszkańców pogranicza polsko czeskiego	Powiat Złotoryjski	Sdružení Neratov, z. s.	29 775,20
36	Stragany lokalnych produktów czesko-polskiego pogranicza	Gmina Miejska Kowary	Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem	25 973,72
37	20 lat klubu IKAR	Izerokarkonoski Klub Auto Retro	Veteran car club Hradec Králové	15 372,27
38	Zoom na region	Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze	Město Žacléř	17 150,81
39	Jarmark Tkaczy Śląskich	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury [Lubawka]	Tkalcovské muzeum z.s.	15 186,56
40	Czeskie Cieplickie Muzykowanie	Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze imienia Bogdana Naki	Dramacentrum Bezejména, z.s.	12 029,61
41	Pod jednym niebem	Gmina Jeżów Sudecki	Obec Paseky nad Jizerou	6 097,50
42	Trubadurzy Jazzu	Jeleniogórskie Centrum Kultury	Kulturní centrum Golf Semily, příspěvková organizace	10 954,08
43	Rowerem przez czesko – polskie pogranicze	Powiat Lwówecki	Město Žacléř	18 319,20
44	Niepełnosprawność nie zna granic	Powiat Kamiennogórski	Barevné domky Hajnice	13 295,20
45	Ponadpokoleniowo w kulturze Trójstyku	Gmina Bogatynia	Město Hrádek nad Nisou	17 174,00
46	Gramy razem - Warsztaty dla Młodzieżowych Drużyn Piłkarskich Dolnego Śląska i Hradca Králove	Dolnośląski Związek Piłki Nożnej	Královéhradecký krajský fotbalový svaz	11 359,20
47	Wspólna drużyna - Program Integracyjny dla Młodych Piłkarzy z Dolnego Śląska i Varnsdorf	Dolnośląski Związek Piłki Nożnej	FK VARNSDORF, Z.S.	9 439,20
48	Razem po wiedzę	Město Krásná Lípa	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych	2 591,20
49	Tradycje Po Sąsiedzku: Polska i Czechy	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	17 024,92
50	Dzieci z regionu Trójziemi	Město Hrádek nad Nisou	Gmina Bogatynia	22 199,20
51	Inspiracja 2025	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	28 111,00
52	JeštěDyvadlo 2025	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	30 000,00
53	Aktywne pogranicze etap I	Euroregion Nysa	Euroregion Nisa	5 400,00
54	Lokalne produkty na trójstyku granic	Gmina Bogatynia	Kabinet Trojzemí - středisko Husitské diakonie	17 023,20
55	SKAÐ - DOKAÐ	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	29 864,33

56	FILMOKRĘGI	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	Kulturní centrum Golf Semily, příspěvková organizace	29 475,13
57	Prezentacja Łużyc Polskich w Libercu	Societas Amicuum Liberec (SAL), z.s.	Fundacja Kuźnia	4 253,89
58	Spotkania dla seniorów na pograniczu polsko-czeskim	Fundacja Kuźnia	Societas Amicuum Liberec (SAL), z.s.	7 871,20
59	Liga rocka	Jeleniogórskie Centrum Kultury	Společenský dům Jilm, příspěvková organizace	26 439,35
60	Turniej piłkarski 3 miast Česká Lípa - Bolesławiec - Bardějov 2025	Město Česká Lípa	Gmina Miejska Bolesławiec	5 471,20
61	SPOTKANIA PO LATACH	Gmina Leśna	Obec Jindřichovice pod Smrkem	9 775,20
62	Międzynarodowy wielodniowy camp sportowy Jakuszyce 2025	T.J. HC Jablonec nad Nisou, z.s.	FUNDACJA - PIŁKARSKI ŚWIAT	30 000,00
63	Aktywnie bez granic	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	13 401,40
64	Poznajemy historię i rzemiosło sąsiadów	Societas Amicuum Liberec (SAL), z.s.	Fundacja Kuźnia	4 287,20
65	Muzycznie - Noworocznie - Transgranicznie	Powiat Karkonoski	Základní umělecká škola, Liberec, příspěvková organizace	21 884,85
66	Zalew Fest polsko-czeskie spotkania z historią i kulturą	Gmina Miejska Kamienna Góra	Město Žacléř	30 000,00
67	Granice nie rozdzielą tradycji	Gmina Miejska Kowary	Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem	44 599,03
68	FotoBezGranic	Powiat Kamiennogórski	Město Žacléř	5 919,20
69	Międzynarodowe Zawody Pływackie - sport elementem integracji transgranicznej	Gmina Miejska Bolesławiec	Město Česká Lípa	9 412,00
70	Wędrówki bez granic	Gmina Lubawka	Město Žacléř	6 431,20
71	Polsko-czeski konkurs muzyczny Park Rock w Lwówku Śląskim	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	Město Chrastava	8 671,32
72	Polsko-czeskie granie - muzyka i teatr przekraczają granice	Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze imienia Bogdana Naki	Turnovské památky a cestovní ruch, příspěvková organizace	23 441,01
73	Międzynarodowy Festiwal Folkloru	Kultura Jablonec, p.o.	Fundacja Kuźnia	49 769,33
74	Jazzuj z nami!	Jeleniogórskie Centrum Kultury	Kulturní centrum Golf Semily, příspěvková organizace	9 990,71
75	Wróćmy sport dzieciom	Město Nové Město pod Smrkem	Gmina Mirsk	7 794,93
76	Tajemnice historii i muzyczne inspiracje pogranicza	"EUROPEJSKA PERŁA BAROKU"	Město Žacléř	12 808,75
77	Seniorzy bez granic	Gmina Miejska Kamienna Góra	Státní léčebné lázně Janské Lázně, státní podnik	13 958,40
78	Po drugiej stronie lustra	Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	Osiedlowy Dom Kultury w Jeleniej Górze	56 993,05
79	Trójczyk bez barier	Město Hrádek nad Nisou	Gmina Bogatynia	29 879,20
80	Ahoj, Cześć, Hallo	Město Hrádek nad Nisou	Gmina Bogatynia	46 164,80
81	Łączy nas ruch	Gmina Miejska Kamienna Góra	Poniklá	17 854,62

82	Wspólne ścieżki: dialog i integracja seniorów z Polski i Czech	Gmina Miejska Kamienna Góra	Societas Amicum Liberec (SAL), z.s.	31 930,78
83	Spotkanie przedstawicieli Gminy Šimonovice i Gminy i Miasta Lubomierz	Obec Šimonovice	Gmina i Miasto Lubomierz	1 052,00
84	TERAZ MY	Centrum Kultury "Zameczek" w Jeleniej Górze	Dům dětí a mládeže Větrník	58 001,90
85	O FILMIE PRZY HERBACIE	Centrum Kultury "Zameczek" w Jeleniej Górze	Kulturní centrum Golf Semily	38 436,86
86	Letní čtení	Společenský dům Jilm, příspěvková organizace	Gmina Miejska Kamienna Góra	20 786,51

Priorytet 2 Turystyka

	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Partner	Kwota EFRR (EUR)
1	Od kamienia do szkła	Muzeum Českého ráje v Turnově, příspěvková organizace	Muzeum Regionalne w Jaworze	40 000,00
2	Zdobywca Pogranicza	Powiat Kamiennogórski	Město Žacléř	32 740,84
3	Przewodnik filmowy: zapraszamy do Czeskiej Lipy - film nt. atrakcji turystycznych miasta	Město Česká Lípa	Gmina Miejska Bolesławiec	1 761,58
4	Łączy nas Bóbr	Powiat Lwówecki	Město Žacléř	15 225,56
5	Aktywni seniorzy na pograniczu polsko-czeskim	Fundacja Kuźnia	Societas Amicum Liberec (SAL), z.s.	22 854,93
6	Promocja geologii w geoparkach UNESCO w Euroregionie Nysa	Geopark Český ráj o.p.s.	Stowarzyszenie Kaczawskie	29 469,59
7	Pogranicze polsko-czeskie. Tu zaszyły zmiany.	Powiat Kamiennogórski	Město Žacléř	12 680,16
8	Zwiększenie Atrakcyjności Turystycznej Regionu poprzez Rekonstrukcję Dziedzictwa Inżynierskiego - odtworzenie Historycznego Systemu Wodociągowego	Fundacja Kuźnia	Societas Amicum Liberec (SAL), z.s.	37 914,32
9	Od kamienia do szkła	Muzeum Regionalne w Jaworze	Muzeum Českého ráje v Turnově, příspěvková organizace	33 631,63
10	Rozszerzenie oferty językowej istniejących produktów turystycznych	Societas Amicum Liberec (SAL), z.s.	Fundacja Kuźnia	2 290,72
11	Między górami, między nami	Jilemnicko - společenství obcí	Gmina Miejska Kowary	28 663,68
12	Wsparcie w promocji instytucji partnerskich	Společenský dům Jilm, příspěvková organizace	MIEJSKIE MUZEUM ZABAWEK ZE ZBIORÓW HENRYKA TOMASZEWSKIEGO	58 451,53

13	Rozszerzenie oferty działań sportowych w Lesoparku Na Sluneční	JIZERKY PRO VÁS obecně prospěšná společnost	Gmina Stara Kamienica	40 000,00
14	Renowacja i modernizacja geoekspozycji i ścieżki edukacyjnej malarza Jana Dědiny	Obec Tatobity	PL Stowarzyszenie Kaczawskie ; CZ Geopark Český ráj o.p.s.	37 642,38
15	Mindfulness – uważny odpoczynek u stóp Karkonoszy	STOWARZYSZENIE "LUBAWCZANIE"	Město Žacléř	47 485,02
16	Transgraniczne panoramy – udostępnienie zabytkowej Wieży Bramy Lubańskiej w Lwówku Śląskim	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	Město Chrastava	31 925,12

12. Wybrane działania własne

Aktywne pogranicze etap 1

W związku z podziałem działalności grup roboczych na 6 tzw. Dziedzin priorytetowych, w ramach projektu w roku 2025 odbyły się następujące spotkania:

Dziedzina A (transport) - 4 spotkania: 20.02.2025 (drogi), 27.02.2025 (kolej – w Libercu), 26.03.2025 (kolej), 13.11.2025 (drogi i kolej).

Dziedzina B (gospodarka, turystyka) – 4 spotkania: 13.05.2025 (turystyka rowerowa), 29.09.2025 (gospodarka), 13.10.2025 (informacje turystyczne), 24.11.2025 (turystyka rowerowa)

Dziedzina C (środowisko, klimat, energia) – 2 spotkania: 25.06.2025 (czysta Nysa), 27.11.2025 (czysta Nysa- w Libercu)

Dziedzina E (kultura, sport, edukacja, wiedza) – 2 spotkania: 11.03.2025 (ochrona zabytków), 24.03.2025 (biblioteki)

W sumie zorganizowano 12 spotkań w 4 dziedzinach.

W trakcie realizacji projektu okazało się, że specjaliści wolą bardziej zawężone merytorycznie spotkania, a tematyka niektórych wymagać będzie głębszej analizy. Dlatego też w dziedzinach A i B zamiast planowanych 2 spotkań odbyły się po 4.

Efektom projektu i spotkań Grup Roboczych było przede wszystkim odbudowanie kooperacji po wyhamowaniu pandemicznym oraz wypracowanie kierunków dalszej aktywności. Wypracowano także wstępne priorytety w następujących zagadnieniach:

- priorytety drogowe i kolejowe w układzie trójstronnym (do dalszych prac w roku 2026)
- priorytety gospodarcze i turystyczne, w tym turystyki rowerowej oraz specjalne stanowisko w tej kwestii w zakresie regulacji przyszłego Interregu
- reaktywacja programu z dużymi tradycjami - "Czysta Nysa", ze wskazaniem priorytetów dotyczących inwestycji ochrony zlewni Nysy Łużyckiej
- nakreślenie priorytetów w zakresie ochrony zabytków.

XX Konkurs dla Dzieci i Młodzieży "Uczę się bezpiecznie żyć"

W roku 2025 Konkurs odbył się pod Honorowymi Patronatami:

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Małgorzaty Kidawy – Błońskiej, oraz

Ministra Edukacji Narodowej

Ministra Klimatu i Środowiska

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Patronat programowy: Uniwersytet Wrocławski.

W roku 2025 Konkurs objął obszarowo Dolny Śląsk.

Wsparcia finansowego udzielili: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a także samorząd województwa ze względu na fakt, iż w składce członkowskiej Województwa Dolnośląskiego zawierają się środki zapisane na Konkurs „Uczę się bezpiecznie żyć”. Zaangażowano również środki własne Euroregionu Nysa.

Należy podkreślić ogromny wkład w przeprowadzenie Konkursu ze strony wielu instytucji, które w ramach własnych kosztów, lub zupełnie bezkosztowo wsparli Konkurs.

W pierwszym etapie przeprowadzono eliminacje wewnątrz placówek oświatowych (przedszkola i szkoły podstawowe). Następnie odbyły się 4 półfinały w wytypowanych subregionach odpowiadających dawnym województwom na obszarze Dolnego Śląska w: Jeleniej Górze, Legnicy, Wałbrzychu, Wrocławiu. Na zakończenie w Auli Leopoldyńskiej (i ogólnie w Gmachu Głównym) Uniwersytetu Wrocławskiego odbył się Finał Dolnośląski z udziałem 120 dzieci z 48 placówek oświatowych.

W całym Konkursie zorganizowano - jako sprawdzian wiedzy i umiejętności dzieci – 192 stacje zadaniowe dla 633 uczestników.

Na wszystkich etapach konkursowych uczestniczyło 32627 dzieci z 280 placówek oświatowych z 52 gmin i miast Dolnego Śląska.

Priorytetami merytorycznymi w roku 2025 były: bezpieczeństwo ekologiczne (edukacja ekologiczna) i ochrona ludności.

Geneza Konkursu sięga roku 2004, a wywodzi się on z wieloletnich tradycji działań na rzecz edukacji dla szeroko pojętego bezpieczeństwa ekologicznego zarówno na obszarze Dolnego Śląska, jak i w układzie współpracy transgranicznej na styku granic Polski, Czech i Niemiec, koordynowanej od roku 1991 przez Euroregion Nysa.

Od początku Konkurs zawiera treści określane obecnie „ochroną ludności”.

Konkurs wpisuje się w założenia „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020” oraz obecnej Strategii Województwa, a także „Programu wspierania systemu bezpieczeństwa Województwa Dolnośląskiego”, który został przyjęty przez Zarząd Województwa w roku 2009 i „Polityki wspierania systemu bezpieczeństwa Województwa Dolnośląskiego”.

Wpisuje się on również w rządowy program „Razem Bezpieczniej” koordynowany przez MSWiA. W ramach Konkursu prowadzona jest ścisła współpraca z podmiotami rządowymi, samorządowymi i pozarządowymi, a także z wieloma specjalistami. Konkurs „Uczę się bezpiecznie żyć” został w roku 2011 wpisany do Banku Dobrych Praktyk tego Programu, a wcześniej – w roku 2007 był jedyną zaproszoną prezentacją pozarządową na inauguracji „Razem Bezpieczniej”.

W sumie na przestrzeni 20 lat Konkurs objął ponad 600 tys. dzieci. Należy również zwrócić uwagę na tzw. edukację wtórną osób dorosłych.

W badaniach wewnętrznych stwierdzono, że ponad 30 nauczycieli z przedszkoli i szkół podstawowych uczestniczy w Konkursie co najmniej 10 razy, czyli 10 lat. Wielu z nich nawet po zmianie miejsca pracy zaangażowało nową placówkę w realizację zadań związanych z Konkursem. Ogromna ilość nauczycieli wykonała działania samodoskonalenia znacznie wykraczającego ponad ścisły porządek organizacji pracy placówki. Powstała również ogromna liczba autorskich programów wewnątrzszkolnych/przedszkolnych.

Na bazie 20 edycji Konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć” stwierdzić można, iż efekty tego przedsięwzięcia w skali ilościowej i jakościowej uzasadniają uznanie go za zjawisko co najmniej o skali regionalnej. Zwrócić też trzeba uwagę na oddziaływanie inspirujące w innych województwach.

Główny ciężar organizacyjny spoczywa na Komitecie Organizacyjnym.

Monitoring programowy prowadzi od roku 2009 Zespół Programowy, którego przewodniczącym jest Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego (niezależnie od tego kto aktualnie jest Rektorem).

Kwestia edukacji dla bezpieczeństwa ekologicznego w systemie ochrony ludności jest ważna z punktu widzenia ogólnospołecznego, a edukacja najmłodszych jest najbardziej efektywna i najtańsza patrząc z długofalowej perspektywy.

W roku 2025 zarysował się wyodrębniony kierunek edukacji społecznej w odniesieniu do ochrony ludności. To odpowiedź na zadania jakie przed samorządami stawia Ustawa, ale też podkreślenie tych treści obecnych od roku 2004. Istotnym elementem jest działanie w warunkach wrażliwości środowiskowej, czyli kształtowanie obywatela wrażliwego środowiskowo na siebie i innych, na przyrodę i cały ekosystem. Priorytetem Konkursu stało się zbudowanie mechanizmu uruchamianego na bazie tej wrażliwości w kierunku pomocy innym, dbałości o środowisko, zachowywania się odpowiednio w różnych sytuacjach dnia codziennego i w wyjątkowych zdarzeniach, a wszystko to w warunkach dbałości o siebie samego i swoje bezpieczeństwo.

Generalną podstawą merytoryczną Konkursu są od roku 2004 corocznie przygotowywane „Założenia Programowe”. Ich koordynatorem od pierwszej edycji jest Elżbieta Lorenc – Mytnik.

Celem głównym Konkursu jest podnoszenie poziomu świadomości kultury bezpieczeństwa ekologicznego w warunkach zrównoważonego rozwoju. Z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa celem była realizacja Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej w odniesieniu do zadań samorządów terytorialnych Dolnego Śląska oraz innych obszarów kraju.

Cele pośrednie: wsparcie systemu bezpieczeństwa ekosystemu poprzez kształtowanie u dzieci i młodzieży wrażliwości środowiskowej. Odbывается się to poprzez edukację w kierunku świadomości, wiedzy i umiejętności (adekwatnie do wieku) funkcjonowania człowieka środowisku społecznym i przyrodniczym. Celem pośrednim było również podnoszenie poziomu świadomości i utrwalania kultury bezpieczeństwa ekologicznego w odniesieniu do edukacji wtórnej dorosłych.

Tematyka Konkursu

1. Bezpieczeństwo ekologiczne – edukacja ekologiczna
2. Bezpieczeństwo ekologiczne - dnia codziennego
3. Ochrona ludności

Cele te realizowane są w ramach Konkursu, w czasie którego uczestnicy rozwiązywać będą praktyczne problemy zainscenizowane na stacjach i zadaniach konkursowych, a także poprzez prowadzenie permanentnej edukacji w placówkach oświatowych na wszystkich etapach edukacyjnych.

Finansowanie

Wartość całkowita zadania: **94.059,58 zł.**

Instytucja	Kwota do/finansowania
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	45.000,00 zł
Euroregion Nysa (w tym składka Województwa)	49.059,58 zł

Liczba podmiotów / osób objętych Konkursem w 2025 r.:

łącznie napłynęło 280 zgłoszeń od placówek oświatowych z 52 samorządów (gminy i miasta).

W półfinałach i finale uczestniczyło – 261 placówek oświatowych i 633 uczestników.

Dzieci/młodzież objęte Konkursem na etapach przedszkolnych i szkolnych łącznie: **32.627.**

Nauczyciele i opiekunowie: 307 osób nie licząc etapów przedszkolnych i szkolnych.

Instytucje wspierające: 70 na półfinałach i finale.

Sędziowie: 384 osób.

Dzieci pełniące rolę pozorantów na stacjach zadaniowych: 144.

Pozostałe osoby (logistyka, pokazy, stoiska informacyjne itp.): 320.

Łącznie osób dorosłych – 1155 na wszystkich wydarzeniach konkursowych.

Na nagrody (medale, puchary, dyplomy, nagrody rzeczowe) przeznaczono – 53.488,08 zł, czyli 57% wszystkich kosztów. Uczestnicy (dzieci i placówki oświatowe) otrzymali w sumie 5.155 nagród (280 pucharów i medali, 3000 dyplomów, 663 komplety nagród dla dzieci).

Finale Konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć” 2025- uczestnicy finału

Opracowanie:

**Iwona Łuszczyszyn
Joanna Jagodzińska
Dorota Smoczyńska
Maciej Gałęski
Zbigniew Kulik
Jacek Jakubiec
Tomasz Śliwa
Teresa Kot**

Euroregion Nysa

**58-500 Jelenia Góra
ul. 1-go Maja 57
tel./fax (+48) 75 7676470
www.euroregion-nysa.pl**